ԺԶ· ՏԱՐԻ 3741 (Ն· Տ·) 15 ՕԳՈՍՏՈՍ 1896 3 ՕԳՈՍՏՈՍ 1896 5 ՌԷՊԻՒԼ ԷՎՎԷԼ 1314 ՇԱԲԱԹ

20 ՓԱՐԱ.
ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՑԷ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Ղալաթիա, Կ. Պոլիս
درعلیه‌ده غلطه‌ده آره‌ولك غزته‌سی اداره‌سنه

Direction du journal AREVELK
Galata, CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
Քաղաքական եւ Ազգային

20 ՓԱՐԱ.
ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար	Տարեկան	դահեկան արծաթ	150
» »	Վեցամսեայ	» »	75
» »	Եռամսեայ	» »	40
Օտար երկիրներէ	Տարեկան	Ֆրանք	56
» »	Վեցամսեայ	»	28
Ընտիր թուղթի վրայ մասնաւոր տպագր.	Տարեկան	Օսմ. Ոսկի	3
Գաւառաց թղթատարի ծախքը միօրինակ		Ղրուշ	50

Խմբագրութեան ուղղուած նամակ կամ այլ գրութիւն ետ չի տրուիր·

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

Հետեւեալ տան տպագրական մեքենաներով տպուած
Schiff, Srpek & Comp. à Vienne (Autriche)

ԳԻՒՂԱԿԱՆ ՔԼԻՒՊՆԵՐԸ
ԱՆԳԼԻԱՅ ՄԷՋ

«Քլիւպ» բառը կատարելապէս չի համապատասխաներ իմաստին, երբ կը գործածուի գիւղական ակումբներու համար· բայց լաւագոյն բացատրութիւն մը գտնուած չըլլալուն, գործածական դարձած է. խնդիրը բառին վրայ չէ սակայն, այլ հաստատութեանը վրայ, որ քաղաքակրթութեան բարիքները կը տարածէ շինական կեդրոններու մէջ։ Բարիզեան հրապարակագիր մը ցաւագին շեշտով մը կը գանգատի թէ անոր նախաձեռնութիւնը ֆրանսացիի մը կը պատկանի (Պ. Կիւյառ) որ 1867 ին առաջին անգամ փորձեց գիւղական քլիւպներ հիմնել գաւառային շրջանակի մը մէջ ուր յաջողութիւն չի գտաւ. Նոյն գաղափարը անգլիացի մը ունեցած էր որ իրագործեց զայն, այնպէս որ հիմա նորութիւն մը կերեւայ ֆրանսացիներուն որ կ'ուզեն հետեւիլ անոր։

Շահեկանութենէ զուրկ չէ անոր ծագման պատմութիւնը Անգլիոյ մէջ. ընկերային հարցերու հետաքրքրուող լայն մտքի տէր ու մարդասէր անձ մը, Պ. Ուիթհիտ, օրին մէկը խորհեցաւ թէ մտաւորական կեանքը բնաւ գոյութիւն չունի գիւղական միջավայրերուն մէջ ուր կ'ապրէր ինքը։ Գեղջուկները բոլորովին նիւթական կեանք մը կը վարէին համակ աշխատութեամբ, առանց ո՛ր և է հետաքրքրութեան՝ իրենցմէ հեռուն տեսնելու։ Կը տխրէր տեսնելով որ շինականները՝ հրահանգիչ ժամանց մը փնտռելու տեղ՝ կոշտ ու գռեհիկ զբօսանքներու կուտային ինքզինքնին. դժբաղդաբար, նիւթական այնպիսի համեստ կացութեան մը մէջ կը գտնուէր, որ անկարելի էր իրեն՝ իր հասոյթի միջոցներովը բան մը ստեղծել՝ անոնց վիճակը բարուոքելու համար. Հարկ էր առանց դրամի հասնիլ այդ նպատակին, և հիմնեց «գիւղական քլիւպը»։ Իր տունը հրաւիրեց գիւղին բնակիչները անոնց պարզելու համար խորհուրդը որուն գործադրութեան կը փափաքէր։

«Ձմրան գիշերները երկար են, ըսաւ անոնց, և որչափ ալ տաժանելի ըլլան օրուան մէջ ձեր կատարած աշխատութիւնները, զբօսանքի մը պէտք ունիք քնանալէ առաջ. չէ՞ք ախորժիր այդ ժամուն զիրար գտնել, հաւաքման տեղ մը ունենալ ուր կարենաք աշխարհի մէջ անցած դարձածներուն տեղեկանալ քիչ շատ։ Պարտաւորիչ բան մը չիկայ. ազատ էք գալու երբ ուզէք և երբ որ ուզէք։ Փոխանակ անօգուտ անցունելու ընթրիքէն յաջորդող մէկ երկու ժամերը, կրնաք կարգ մը ծանօթութիւններ ու տեղեկութիւններ ստանալ, որոնք միտքերնիդ պիտի բանան, և անզգալաբար, առանց որ և է յոգնութեան, նախակրթութիւն մը կը ստանաք»։

Գեղացիներէն ոմանք գլուխնին շարժեցին. Նորութիւն մը, որչափ ալ պարզ ըլլայ, անհաճոյ կ'երեւնայ կարգ մը մարդոց. ուրիշներ մանրամասն բացատրութիւններ ուզեցին եղած առաջարկին վրայ· «Կրնանք փորձել, ըսին, վերջապէս այդ ժամանցը լաւագոյն ըլլալու է քան ձմրան երկար գիշերներն աւանդավէպեր պատմելը։» Ու փորձեցին.

Պ. Ուիթհիտ, ուսկից խնդրուեցաւ կազմակերպել իր ծրագրած գումարումը, դպրոցին սրահը տրամադրել տուաւ և առաջին քանի մը շաբաթները իր ծախքով լուսաւորեց ու տաքցուց զայն։ Պզտիկ մատենադարան մը տեղաւորեց և այցելուներուն տրամադրութեան ներքեւ դրաւ երկու թերթերը զորս կը ստանար Լոնտոնէն։ Միանգամայն ճատրակ մը նուիրեց, զանոնք զուարճացնելու համար։ Ամեն իրիկուն, այցելուներուն թիւը կ'աւելնար. Պ. Ուիթհիտ երբ տեսաւ թէ ա՛լ սկսած էին ճաշակ առնել, ըսաւ գեղացիներուն.

—Ձեր արժանապատուութեան չի վայլեր անշուշտ՝ ձրի հիւրընկալութիւն մը ընդունիլ· Միայն որ, չատ չանցած պիտի ըմբռնէք այս ընկերակցութեան առաւելութիւնները։ Կ'առաջարկեմ որ ձեզմէ իւրաքանչիւրը շաբաթական մէկ բէշլիկ (20 փարա) յատկացնէ քլիւպին. ալ այնուհետեւ ձեր տանը պէս պիտի ըլլայ հոս։

Գեղացիները հաւանեցան. այսքան չնչին վճարում մը կարելի՞ էր մերժել. ուրիշ թերթերու ալ բաժանորդագրուեցան և մատենադարանն սկսաւ ճոխանալ նորանոր հատորներով։ Պ. Ուիթհիտ չէր երեւնար ամեն իրիկուն, ցոյց տալու համար ակումբին անդամներուն թէ ո՛ր և է ազդեցութեան ներքեւ չէին գտնուեր։ Բայց ամեն անգամ որ գար, կը հսկէր գումարման կանոնաւորութեանը վրայ. հրաւիրեց զանոնք որ դիւան մը կազմեն, ճշմարիտ քլիւպներուն պէս, չուզելով մինչեւ իսկ նախագահութիւնն ստանձնել։ Այսպէս, կը վարէր, կ'ուղղէր զանոնք առանց զգացնել տալու, զարգացածներուն հետ միայն հաղորդակցելով. Երբ ժամանակը հասած նկատեց, սկսաւ ընթերցումներ կատարել անոնց, խնդրելով որ ընդմիջումներ, հարցումներ ընեն, որոնց կը պատասխանէր բացատրութիւններ տալով։ Ունկնդիրները կը հետաքրքրէր այն տեսակ հարցերու որոնց անտարբեր էին յառաջագոյն, խօսակցութեան ձեւով կը պարզէր ամեն կողմ տեղի ունեցած յառաջդիմութիւնները և վիճաբանութիւններու առիթ կուտար։ Եւ այս բոլորն այնքան փափկութեամբ ու անկեղծ մտերմութեամբ, որ օգտակարը հաճելիին կը խառնուէր անզգալաբար։

Շատ չանցած օրինակը իր հետեւողներն ունեցաւ շրջակայ գիւղերուն մէջ և տարածուեցաւ ամեն կողմ. այսօր գիւղական քլիւպները բազմապատկուելու վրայ են Անգլիոյ զանազան մասերուն մէջ։

Ֆրանսայի գաւառներն ու գիւղերը զուրկ են այս տեսակ հաստատութիւններէ և կեդրոն քաղաքներէ հեռու միջավայրերու մէջ՝ մտաւորական կեանքը կը պակսի։ Ամեն ատեն երկրագործական դասախօսութիւններ կը կատարուին, ուսուցիչներ կ'երթան ռամկին սորվեցնել իրենց պէտք եղած տարրականներուն վերաբերեալ ծանօթութիւններ. սակայն ասոնք անբաւական են տալու այն բարոյական արդիւնքը որ առաջ կուգայ գիւղական ակումբներէն, այն ձեւով որով կազմակերպած է զայնս Պ. Ուիթհիտ իր երկրին մէջ, արդիւնք որ կրնայ ամփոփուիլ սապէս, —ընկերային մարդու յատկութիւններ ձեռք բերել և մտաւորական զարգացում ստանալ։ Ֆրանսացիները, թէեւ քիչ մը ուշ, մտաբերած ըլլալ կ'երեւին և կ'ուզեն գործադրել այս գաղափարը զոր առաջին անգամ ֆրանսացի մը յղացած էր, երեսուն տարի առաջ։

ԼՈՒՍԱՊԱՅԾԱՌՆ ԱՓՐԻԿԷ

ԵԳԻՊՏՈՍ. — ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՆԿԱՐԱԳԻՐ

Յունական այբուբենի տէլթա գիրն ոչ ուրեք այնքան քաջայարմար նմանութեամբ աշխարհագրական բաժանման մը վրայ գործածուած է որքան Նեղոսի հովտին երեք մեծագոյն բաժանումներէն երրորդին, այն է Ստորին Եգիպտոսի վրայ, միւսները լինելով Միջին և Վերին Եգիպտոս, բաժանմունք որ անյիշատակ դարերէ ի վեր որոշուած և ծանօթ եղած են, քաղաքական կամ քաղաքային և վարչական ինչ փոփոխութիւններ ալ որ կրած լինի Փարաւոններու երկիրն։

Եւ նախ, սա ստոյգ է որ առաջին անգամ Նեղոսի հովտին համար է որ գործածուած է Տելթա բառը, գետի մը երկու ճիւղի բաժնուելէ զկնի մինչ երկու բերանով ծովը թափուած տեղը տարածուող անջրպետը ցուցնելու համար որ այնքան պատշաճապէս ի կիր առնուած է հոս։ Աւելի գեղեցկայարմար բացատրութիւն մը չէր կրնար գործածուիլ արդարեւ նկարագրելու համար այն եռանկիւն աւազանը զոր կը կազմէ Նեղոս Միջերկրականը թափուելէ առաջ՝ անկէ 60 մղոն հեռու երկու ճիւղի բաժնուելուն և իրարմէ նոյնչափ հեռաւորութեամբ ընթանալէ զկնի քիչ մ'աւելի մօտեցած իրարու, այն է իրարմէ 50 մղոն հեռու ծովը թափուելուն շնորհիւ, Տելթա մը՝ որ ոչ միայն իր բնախօսական ձեւին այլ արդէն իւր համբաւին հանրահռչակ հանգամանքովն այնքան անուանի է և կարծես ստորին Եգիպտոսի միայն յատկացած անուն մը դարձած։

Եգիպտոսի միւս երկու բաժանումներն իրենց Միջին և Վերին անուանակոչութիւններն առած են բնականաբար իրենց դիրքէն հանդէպ Միջերկրականի, որմէ աստիճանաբար կը վերանան, մինչեւ Նեղոսի հռչակաւոր ջրվէժները որ երբեմն վերջին սահմաններն էին Հռոմէական պետութեան յԱփրիկէ, ինչպէս Հերակլեան արձաններն յԵւրոպա։

Բայց Եգիպտոս հարթայատակ և միապաղաղ մակերեւոյթ մ'ունենալով չընծայեր այնքան զանազանութիւններ, նշանակութեան արժանի, զոր յիշել հարկ լինի։

Սակայն Նեղոս միայն այդ երկու բերաններով չէ որ իւր ծովացեալ ջուրերը Ովկիանոսին կը զրկէ Միջերկրականը հասնելով. երբեմն ունէր մինչեւ եօթը բերան, ոմանք ձեռակերտ, ինչպէս մին կը մնայ ցարդ որ Աղեքսանդրիոյ մօտէն կ'անցնի մատուակելով անոր և շրջակայից ջուրերը։ Այդ երկու բերաններն աւելի նշանաւոր են անոր համար զի մէյմէկ նշանաւոր քաղաք ունին իրենց վրայ, այն է Տամիէթ և Ռօզէթ, որք Աղեքսանդրիոյ անբաղդատելի գերազանցութեանը առջեւ միայն նսեմացած են, լինելով միեւնոյն ժամանակ ներքին փոխադրութեանց համար այնչափ կարեւոր որչափ Եգիպտոսի մեծագոյն նաւահանգիստն է արտաքին ներածական և արտածական համաշխարհային շարժմանը համար։

Այլ Նեղոս որոյ այնքան կենսաբեր արդիւնքները թուեցինք և դեռ որքան չարունակենք քիչ է, միայն իւր արգասաւորիչ և ոռոգիչ յատկութիւններովն չէ որ Եգիպտոսի կենսատուն համարուած է իրաւամբ. իւր երկու մեծ ճիւղերն և զանազան ուղղութեամբ երկնցած բնական և արուեստական փոքր թեւերն անհուն ծառայութիւն կը մատուցանեն նաև իբր միջոց փոխադրութեան մինչեւ երկրին ամենէն ներսերը։ Երբ աւելցնենք ասոնց վրայ երկաթուղիներու բաւական խիտ ցանցակերպն, պէտք եղած գաղափարը կ'առնենք Եգիպտոսի հաղորդակցութեանց հրաշալի դիւրութեանը և արագութեանը վրայ, այնպէս որ խիստ քիչ ժամանակի մէջ կարելի է շրջիլ բոլոր Եգիպտոս ծայրէ ի ծայր առանց յոգնելու, մինակ կամ բեռներով միասին։ Այս կարգին չմոռնանք յիշել նաև անապատի նաւերն — չարքաշ և տոկուն ուղտերն — որք ոչ նուազ ծառայութիւն կը մատուցանեն այսպիսի տաք երկրի մը մէջ ուր ձիերը գլխաւորապէս կառքերու և էշերն — Եգիպտոսի էշերը խիստ նշանաւոր են իրենց աշխոյժութեամբ և արագընթացութեամբը — քաղաքներու և գիւղերու փոքր փոխադրութեանց մանաւանդ հեծնելու միայն կը գործածուին, մասնաւորապէս վերջին կիրառութեանը չատ յարմար են Մսրայ համբաւաւոր էշերն որք գլխաւորապէս Աղեքսանդրիոյ և Գահիրէի փողոցները նետի արագութեամբ կը սուրան զբօսնողներով իրենց հեծեալները, ընդհանրապէս զբօսաշրջիկներ և գրեթէ բոլոր նորեկ այցելուներ, որք մասնաւոր հաճոյք մը կ'զգան և զուարճալի զբօսանք մը բրած կ'ըլլան այն արհամարհեալ կենդանիին այնքան աշխոյժ սլացումն ու ձուկի նման կայտառ շարժմունքը տեսնելով, զուարճութիւն մը՝ որմէ ոչ ոք կ'ուզէ ինքզինքը զրկել, երբ այդ երկու քաղաքները կ'այցելէ։

Սակայն դեռ սպառած չէ Նեղոսի բարեաց թուումն մասանցը, կայ տակաւին կարեւոր ծառայութիւն մ'ալ զոր ընդհանուր մարդկութեան մատուցած է։ Նեղոս ինքն է որ հարկ առաջ բերած է երկրաչափութիւնը կամ մասնաւորապէս արտաչափութիւնը հնարելու անյիշատակ ժամանակներ առաջ։ Վասնզի իւր տարեկան ողողումներն երկրին հարթ հաւասար տափարակին վրայ կը քանդեն ամեն թումբ, որոշիչ նշան և սահմանանիշ կէտ, առանց որոյ ջուրերն քաշուելէն զկնի բնականաբար անկարելի կը լինէր գիւղերու և անհատներու սեպհական արտերն և դաշտագետիններն որոշել։ Ուստի Եգիպտացիք ստիպուեցան երկիրը չափելու գիտութիւնը հնարել, օժտելով այսպէս մարդկութիւնը այնքան կարեւոր մէկ գիտով մը, որ Նեղոսի երկանց մէկ ծնունդն ըսել է։

ՍՄԲԱՏ

ԳԱԼՖԱՅԵԱՆ ՈՐԲԱՆՈՑԸ

Կը յիշուի որ, անկից գրեթէ ամիս մը առաջ, Սամուէլ Երէց *Արեւելքի* մէջ գտնուող յօդուած մը գրելով, քանի մը նոր հասոյթի աղբիւրներ ցուցուցած էր Գալֆայեան Որբանոցին համար, որ առեւտրական ու տնտեսական տագնապին բերմամբ չատ կը նեղուի նիւթապէս։ Այդ աղբիւրներէն զատ՝ ուրիշ հասոյթի միջոցներ ալ կրնան խորհուիլ, ստեղծուիլ, սակայն՝ աւելի գործնական, ընթացիկ, և գործադրուելով ի գլուխ հանելու առաջադրութեամբ, հասոյթներ որոնք ամուր կռուաններու վրայ հաստատուած, տեւական ըլլան։

Որբանոցը, գիտէք, հաստատուած է՝ Խասգիւղ՝ Հալըճը Օղլու թաղը, հին փայտաշէն խոշոր տան մը մէջ երեք յարկերով։ Լաւ դիրք ունի, բարձրահայեաց, օդաւէտ ու հովասուն, չուրջը պարտէզներ, առջեւը՝ Ոսկեղջիւրի ծովափունը, գիւղերով մէկտեղ։ Հիմնուած է 1866 ին, նախաձեռնութեամբ Գալֆաեան Սրբուհի Մայրապետին, և հիմակ այդ հաստատութիւնը կը վարէ անոր արժանաւոր յաջորդը՝ Երանուհի մայրապետ Յովհաննէսեան, բարեսիրտ և չարքաշ կին, որ իսկական մօր մը պէս ամէն յոգնութիւն ու յուսախաբութիւն արհամարհելով, քրտինքի հեղեղներու մէջ՝ հոսա կը վազէ, հոնա կը վազէ, իր սանուհիներուն ապրուստը լիովին ճարելու համար, որոնց վրայ գիշեր ցորեկ կը հսկէ արթնութեամբ։

Պատսպարուող որբուհիներուն ներկայ թիւն է 58։ Տարիքնին 6 էն մինչեւ 18։ Ցարդ 300 ի չափ որբուհիներ ընդունուած են ներս. ասոնցմէ մաս մը իրենց պաշտպաններուն կողմէ հանուած են, և 50—60 հատի չափ ալ ամուսնանալով՝ տուն տեղ եղած, և օրինակելի ընտանիքներ կազմած են։

Որբուհիներուն ամէն տեսակ ուսում և կրթութիւն կը տրուի, հայերէն, թուաբանութիւն, աշխարհագրութիւն, պատմութիւն, գաղղիերէն, ձեռարուեստ՝ ամէն ճիւղերովը, ձեւագիտութիւն, առտնին տնտեսագիտութիւն և այլն։ Կամաւոր է միայն անգլիերէնը։ Ուզողը կրնայ հետեւիլ այդ լեզուին ալ ուսման։

Որբուհիներուն մեծամասնութիւնը գաւառացի, և փոքրամասնութիւնը Պոլսեցի, ամէնն ալ ծնողաց օրինաւոր վկայականներով և Պատրիարքարանի միջոցաւ ընդունուած են։ Ընդունելութեան երկու պայման կայ. մին վճարմամբ, և միւսը՝ ձրի։ Առաջինը կարողութեան տէր պաշտպան կամ հայր ունեցողին, որոշեալ ժամանակի մը համար։ Եւ վերջինը՝ բոլորովին անօգնական, հօրէ մօրմէ որբ մնացողներուն համար, որոնց թիւը առաջիններէն խիստ չատ է։

Որբանոցին տարեկան ընդհանուր ծախքը է 1000 ոսկի, որուն փոխարէն հաստատուած հասոյթներէ ու կալուածներէ կը գոյանայ գրեթէ 300 ոսկիի չափ գումար մը, բացի եղած նուիրատուութիւններէն բնականաբար, որոնց ամէնը սակայն մէկտեղ գալով, չա՛տ անգամ չեն գոցեր տարեկան 1000 ոսկիի պիւտճէն։

Որբանոցի ներքին կանոնագիրն ալ լաւ խմբագրուած է։ Կը պարունակէ տասը գլխաւոր կանոններ, իւրաքանչիւրը իր տրամադրութիւնները բացատրող առանձին յօդուածներով։

Ընդունելութեան սենեակէն ելնելով, Երանուհի մայրապետին հետ կը պտըտինք Որբանոցին ամէն մէկ մասերը։ Մաքուր ու ճաշակաւոր կանոնաւորութիւն մը կը տիրէ թէև ամէն կողմ, բայց մասնաւորաբար քանի մը սենեակներ փլփլած վիճակի մէջ կը գտնենք. առջի տարուան մեծ երկրաշարժին հետքերը, որոնք դեռ այնպէս կը մնան։ Վեր ի վերոյ նորոգութիւն մը անհրաժեշտ է կարծենք՝ գէթ առժամանակեայ կերպով, մինչեւ որ ամբողջ տունը, որ Որբանոց մը կոչուելու և իբրեւ այն ծառայելու յատկութիւնները չունի, քակուի, և հիմնապէս նորոգ կառուցուի ինչ ձեւով որ պէտք է, քանի որ վայրն ալ ամեն կերպով նպաստաւոր է այսպիսի հաստատութեան մը համար։

Դիւանատենեկին մէջ ցոյց կը տրուի մեզ՝ օրագրութիւն մը որուն մէջ կը կարդանք օրուան մատակարարութեան մանրամասն հաշիւները։ Նոյնպէս, աչքէ կ'անցընենք մայր տումարը։

Աւասիկ Որբանոցին հաշուեկշիռը.

262,280	ղրշ.	Արժէք՝	կալուածոց,
5,740	»	»	արժեթղթերու,
28,767	»	»	կարասեաց,
4,000	»	»	գրատան,
3,600	»	»	ձեռագործներու,
5,157	»	»	զանազանաց,
1,683	»	»	պահանջք։

311,228 ղրուշ համագումար։ Իսկ ընդհանուր պարտուց գումարն է՝ 34,000 ղրշ.

Կ'այցելենք նաև Որբանոցին մատուռը, որ մուտքի դրան դիմացն է, հազիւ տասնը հինգ քայլ հեռաւորութեամբ, պարտէզին մէջ՝ փոքր, սիրուն, սակայն աս ալ երկրաշարժէն վնասուած, պատի ճաթռտուքներով, թէեւ ո՛չ այնչափ վտանգաւոր։ Նուիրուած է յանուն Ընծայումն Ս. Աստուածածնայ, ուր՝ որբուհիք առտու իրիկուն հաւաքաբար կ'երթան աղօթելու, և շաբաթ իրիկունները մասնաւորապէս իրենց հաստատութեան բարերարաց հոգիներուն հանգստեան համար հսկում կը կատարեն։

Մատրան մէջ գտնուած բոլոր պատկերները թէեւ օծուած են, բայց խորանը դեռ չօծուած կը չարունակէ մնալ երկար ժամանակներէ ի վեր։

Մատրան մէջ կը հանգչին ոսկորները՝ Որբանոցին հիմնադիր Սրբուհի մայրապետին. քովը՝ պատին վրայ՝ արուեստական գեղեցիկ պսակ մը, նուիրուած՝ Բերայի Աղջկանց Արուեստանոցէն։ Եթէ մատրան նորոգութեան ձեռնարկուի, ի հարկէ, արդար յարգանք մ'ալ հոն յաւիտենական քունովը պառկող բազմավաստակ մօր գերեզմանին պէտք է տալ, վրան մահարձան մը կանգնելով։

Անցողակի յիշենք նաև թէ, Որբանոցէն ամուսնանալով ելնող բոլոր որբուհիներուն պսակադրութեան արարողութիւնները միշտ հոս, այս մատրան մէջ կը կատարուին։

Կը մեկնինք Որբանոցէն գոհ սրտով, կարողութիւն մաղթելով Երանուհի մայրապետին և բոլոր պաշտօնէութեան։

Ս. Մ. ՏՈՅԻԿԵԱՆ

Ղալաթիա

=)(139 =)(

ԹԵՐԹՕՆ «ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի

ԱԼՓՈՆՍ ՏՕՏԷ

ՃԷՔ

«Ան է զիս մեռցուցողը, և չուզեր մեռնիլս տեսնել։»

Այս ճիգէն ոգեսպառ, Ճէք գլուխը կը ձգէ բարձին վրայ. և կրօնուհին ծռած կը մնայ դէպ անոր՝ զայն մխիթարելու, հանդարտեցնելու, մինչ ձմրան այդ օրը, վաղանցիկ ու տրտմաթախիծ, կը վերջանայ, սգատխուր կերպով կը նուաղի ամպածրար դեղնորակ մթնշաղի մը մէջ։

Շարլօթ և տ'Արժանթօն կառքէ կ'իջնային Օկիւսթէն քարափը, ժողովրդային նուագահանդէսէն կը դառնային, պաշտօնական զգեստով, մուշտակ, բացդոյն ձեռնոց, թաւիշ և ժանեակ։ Ինք կը ճառագայթէր։ Մտածեցէք որ հասարակութեան երեւցած էր իր բանաստեղծին հետ, և գեղեցիկ երեւցած էր ինչպէս այդ օրը, մօյքը վառուած կծող ցուրտէն, փաթթուած պլորուած ձմրան այն պերճանքին մէջ ուր կնոջ գեղեցկութիւնը կ'առնէ թանկագին, չոզուն երեւոյթը գոհարի մը որ կը պաշտպանուի գոհարատուփին բնքշիկ փափկաներէն։ Ստորին դասակարգի կին մը խոշոր, հաւժկու, որ դրան առջեւ պաշտպանութիւն կ'ընէր, անոր ճամբուն վրայ վազեց.

—Տիկի՛ն, տիկի՛ն, անմիջապէս գալու էք։

—Տիկին Պելիզէ՛ր... ըսաւ Շարլօթ տժգունելով։

—Զաւակնիդ չատ հիւանդ է... Ձեզ կ'ուզէ... եկէք։

—Ա՛հ, բայց աւելի հալածում մըն է, ըսաւ տ'Արժանթօն։ Թողէք որ անցնինք.. Եթէ այն պարոնը հիւանդ է, մեր բժիշկը կը ղրկենք իրեն,

—Բժիշկներ ունի, և պէտք եղածէն աւելի, քանի որ հիւանդանոցն է։

—Հիւանդանո՞ց։

—Այո, հիմակուհիմա հոն է. բայց ոչ երկար տեւելու համար, գիտցած ըլլաք... Եթէ տեսնել կ'ուզէք, աճապարեցէք։

—Եկէք, եկէք, Շարլօթ, սոսկալի ստութիւն մըն է աս... Ասոր մէջ թակարդ մը կայ... կ'ըսէր բանաստեղծը փորձելով դէպ ի սանդուխ քաշել տանիլ զայն։

—Տիկին, զաւակնիդ պիտի մեռնի... Ա՛հ, տէր Աստուած, ի՛նչ մայրեր կան։

Շարլօթ ալ չդիմացաւ։

—Առաջնորդեցէք ինծի, ըսաւ։

Եւ երկու կիները սկսան վազել քարափին վրայ, ձգելով տ'Արժանթօնը ապշահար և կատաղի, համոզուած թէ աւելի խաղ մըն էր զոր Թշնամին կը խաղար իրեն դէմ։

Այն պահուն երբ հացավաճառուհին դուրս ելած էր հիւանդանոցէն, երկու անձեր ներս կը մտնային չուտափոյթ, մտատանջ, բազմութեան ժխորին մէջ որ կը սկսէր հեռանալ. մանկամարդ աղջիկ մը և ծերունի մը։

—Ո՞ւր է... ո՞ւր է։

Երկնային դէմք մը ծռեցաւ Ճէքի անկողնին վրայ.

—Ճէք ես եմ... Սեսիլն է։

Ինքն է, իրաւ ինքն է։ Ահա իր մաքուր դէմքը հսկումներէ և արցունքներէ տժգունած, և այդ ձեռքը զոր կը բռնէ իր ձեռքին մէջ, այն օրհնեալ ձեռքն է որ այնքան բարիք բրած է իրեն երբեմն, և որ սակայն քիչ մը պատճառ եղած է իր այդ տեղ գտնուելուն. վասն զի ճակատագիրը երբեմն այս անգթութիւններն ունի, հեռուէն կը զարնէ քեզ լաւագոյններու, ամենէն սիրելիներու կողմէ։ Հիւանդը կը բանայ կը գոցէ աչքերը ապահով ըլլալու համար թէ չերազեր։ Սեսիլ հոն է միշտ։ Կը լսէ անոր ոսկեհունչ ձայնը։ Կը խօսի իրեն, ներում կը խնդրէ, կը բացատրէ թէ ինչու այնքան ցաւ պատճառած է իրեն...

Ա՛հ, եթէ կարենար միտքէն անցունել թէ իրենց ճակատագիրներն այդքան նման էին իրարու... Սեսիլ քանի խօսէր, մեծ հանդարտութիւն մը կ'իջնէր Ճէքի սրտին վրայ, յաջորդելով զայրոյթին, զառանցանքին, ջարջարանքին։

—Դարձեալ կը սիրե՞ք զիս ուրեմն.

—Միմիայն ձեզ սիրած եմ, Ճէք... Ձեզ պիտի սիրեմ միշտ։

Գռեհիկ անկողնոցին մէջ որ արդէն այնքան սգատխուր մահեր տեսած էր, այս «Սիրել» բառը հծծուելով՝ արտասովոր անուշութիւն մը կ'առնէր, իբր թէ մոլորած աղաւնի մը թեւերը բախելով ապաստանած ըլլար հիւանդանոցի այդ վարագոյրներու ծալքերուն մէջ։

—Որչափ բարի էք որ եկաք, Սեսիլ։ Հիմակ ա՛լ չեմ տրտնջար։ Ա՛լ հոգս չէ հոս մեռնիլս, ձեր մօտ, հաշտուած։

—Մեռնի՜լ։ Ո՞վ է որ մեռնելու վրայ կը խօսի, կ'ըսէր հայր Ռիվալ իր ամենէն խոշոր ձայնովը ... Մի վախնար, զաւակս, քեզ պիտի հանենք ասկից։ Հիմակ մեր եկած ատենէն իսկ աւելի աղէկ ես։

Արդարեւ վայրկենէ մը ի վեր կերպարանափոխուած էր բոցի այդ տարածումէն, արեւմուտքի այդ լոյսէն զոր կեանքերը կամ լոյսերը որոնք կ'իջնան իրենց չուրջը կը սփռեն վերջին ու շքեղ ճիգով մը։ Սեսիլին ձեռքը սեղմած կը բռնէր իր այտին վրայ, տարփագին կը հանգչէր հոն, բաներ կ'ըսէր մեղմիւ.

—Կեանքիս մէջ ամեն ինչ որ կը պակսէր, տուիք ինծի։ Ամեն բան պիտի ըլլայիք ինծի համար բարեկամուհիս, քոյրս, կինս, մայրս։

Բայց իր ոգեւորութեան չուտով յաջորդեց անշարժ թմրութիւն մը, այն տենդոտ կարմրութիւնը որ կապարագոյն նուաղումներ ունի։ Հիւանդութեան բոլոր աւերմունքը այն ատեն փորուեցաւ իր դիմագծերուն վրայ որոնք թեթեւապէս կծկուած էին սուլող չնչառութեան մը դժուարութենէն։

Սեսիլ ահաբեկ նայուածքներ կը նետէր հօրը, որուն դէմքը մութով կը լեցուէր, և ներկայներուն սիրտը կը սեղմուէր՝ աւելի սգատխուր, աւելի խորհրդաւոր քանի մը մերձեցումէն քան գիշերուան։ Յանկարծ Ճէք փորձեց վեր ելլալ, աչքերը մեծաբաց.

—Մտիկ ըրէք... մտիկ ըրէք... Մէկը վեր կ'ելլայ... կուգայ կոր։

Ձմրան հովը լսուեցաւ սանդուխներուն մէջ, յետոյ վիվլուկները ամբոխի մը որ կը ցրուի, և հեռաւոր թաւալումներ դէպ ի փողոցը։ Պահ մը ականջ դրաւ, քանի մը չփոթ խօսքեր արտասանեց, յետոյ գլուխը նորէն ինկաւ և աչքերը գոցուեցան։ Չէր սխալեր սակայն։ Երկու կիներ վազելով վեր կ'ելլային սանդուխէն։ Թողած էին զանոնք որ ներս մտնեն, թէեւ այցելութեանց ժամն անցած ըլլար։ Պարագաներ կան ուր բացառութիւն կ'ընդունին։ Սէն-Ժան սրահին դուռն հասնելով, արագութեամբ անցնելէ յետոյ նրբանցքներն ու յարկերը, Շարլօթ կեցաւ.

—Կը վախնա՛մ... ըսաւ։

—Օ՛հ, օ՛հ, պէտք է... ըսաւ միւսը... Ա՛հ, ձեզի պէս կիները զաւակ ունենալու չեն։

Եւ բռնօրէն հրեց զայն իր առջեւէն։ Օ՛հ, ընդարձակ մերկ սրահը, կանկանթեղները վառուած, բոլոր ուրուականները ծրադիր, վարագոյրներուն չուքը ձգուած, մայրը մէկ ակնարկով տեսաւ ասիկա, յետոյ անդին, խորը, անկողին մը, երկու մարդիկ ծռած, և Սեսիլ Ռիվալ ոտքի վրայ, մեռելի պէս տժգոյն, այնքան տժգոյն որքան այն որուն գլուխը իր ձեռքին վրայ կռթնած կը բռնէր։

—Ճէ՛ք, զաւա՛կս։

Պ. Ռիվալ իրեն դարձաւ։

—Սը՛ստ, ըսաւ։

Մտիկ կ'ընէին։ Թեթեւ մրմունջ մը լսուեցաւ, փոքր ցաւագին սուլիւն մը, յետոյ մեծ հառաչ մը։

Շարլօթ մօտեցաւ, նուաղուն և երկչոտ։ Իր Ճէքն էր, այդ անշարժ դէմքը, այդ տարածուն ձեռքերը, այդ անխիրդ մարմինը, ուր իր մօրուն նայուածքը չունչի մը պատրանքը կը փնտռէր։

Տօքթօրը ծռեցաւ։

—Ճէք, բարեկամս, մայրդ է... Եկաւ։

Եւ այն, թշուառ կինը, բազուկները կարկառուն, նետուելու պատրաստ.

—Ճէք... ես եմ.. հոս եմ։

Բնաւ շարժում։

Մայրը սոսկալի աղաղակ մը արձկեց.

—Մեռա՜ւ։

—Ոչ... ըսաւ ծերունի Ռիվալ վայրագ ձայնով մը... ոչ, ԱԶԱՏԵՑԱՒ։

ՎԵՐՋ

Թարգմ. ԵՐՈՒԱՆԴ ՍՐՄԱՔԷՇԽԱՆԼԵԱՆ

Կ. ՊՈԼԻՍ, ՕԳՈՍՏՈՍ 3/15, 1896

ԸՆԿԵՐԱՅԻՆ ՆԻՒԹԵՐ

ԱՅՍ ՏԱՐՈՒԱՆ ՏԱՔԸ

Բ. (*)

Ամեն ոք տաքէն կը գանգատի. գի նոյն իսկ գիշերը ջերմաչափը ժամերով 30 աստիճանի վրայ կը մնայ, և ցերեկը շուքի մէջ 35ի և 40ի մինչեւ կը տատանի։ Տաք ճանչուած կլիմաներու համար անսովոր վիճակ մը չէ այս. բայց Պոլսոյ առաւելութիւնը բարեխառն գօտիի տակ ըլլալն է։ Անցեալ օր Նիւ-Եորքէ հեռագիր մը կը ծանուցանէր թէ հոն անտանելի տաքեր կ'ընէ, և մէկ օրուան մէջ 183 հոգի զոհ են գացեր տարապայման ջերմութեան։ Անկեղծ չափազանցութիւն՝ եթէ խօսքը միայն Նիւ-Եորք քաղաքին համար է։ Պոլսոյ մէջ բարեբախտաբար այնպիսի աղէտներ չունինք արձանագրելու, թէեւ մանր մանր հիւանդութիւններ անխուսափելի է որ պատահին երբ բարեխառնութեան աստիճանն այնքան ծայրայեղութեան դիմէ։ Երկու տեսակ տկարութիւն արդէն քիչ չատ գոյութիւն ունին. փորհարութիւն և թմրութիւն։ Առանց ուրիշ ախտանիշներու, յանկարծակի լուծողութիւն մը կը սկսի, և տարրական միջոցներով կը դադրի, բայց ընդհանրապէս մաքրողութեան փոքրիկ շրջան մը աւարտել տալը։ Կարծես թէ չափազանց նեղուած բնութիւնն՝ հանգստեան, զովացման միջոց մը փնտռելով՝ այս ծանօթ հնարքին կը դիմէ՝ շունչ առնելու, թեթեւնալու համար, և այն դէպքը զոր բժիշկը կը տնօրինէ կարգ մը հիւանդութիւններէ անբաժան տաքութիւնը վանելու համար, Բնութիւն ինքնին ի կիր կ'առնու զայն։ Աւելի ծանր հետեւանքներ կարող է ունենալ արեւահարիկը։ Բնութիւնը չատ մը մազ դնելով պաշտպաներ է գլուխն օդին խառնութեանց դէմ։ Մարդիկ, տեսնելով որ Բնութիւնը կնահաճ կամքութիւններ ունեցեր է և էրիկ մարդոց այնքան մազ չէ տուեր որքան կիներուն, աւուելէն, բրդելէն, բամպակելէն, նոյն իսկ կաշիէն գլխանոցներով իրենց գանկը կը պաշտպանեն ցուրտին ու տաքին դէմ։ Այսով հանդերձ երբ ջերմաչափը 40 աստիճանին շուրջը կը դեդեւի՝ քիչ մը անզգուշութեամբ կարելի է այնպիսի տաքութեան մասնիկ գլուխն որ արիւնն հոն համախմբէ, ուղեղը թմրեցնէ և մահալիք բերէ, որ եթէ սաստիկ ըլլայ, կամ եթէ անմիջապէս չդարմանուի, կրնայ յանգիլ սրտի գործողութեան կատարեալ դադարման, և մահուան։ Շաբթուս այս աղետալի դէպքէն յիշատակելի մէկ զոհն եղաւ մայրաքաղաքիս անկլիքան եկեղեցւոյն երէց կամ ժողովրդապետ կանոնիկոս Բըրգիս, որ անխտիր ամեն դաւանութենէ զինք ճանչցող անձերուն համակրանքը կը վայելէր՝ իւր մարդասիրութեամբ, հիւրասիրութեամբ և ամեն տեսակ կարօտեալներու օգնութեան հասնելու ճշմարտապէս քրիստոնէական սիրով և յօժարութեամբ։ Գրեթէ ամբողջ սերունդի մը օրով հովիւն էր եղած այն փոքրիկ գեղեցիկ եկեղեցւոյն զոր իւր ազգակիցք կանգնեցին ընդ մէջ Ղալաթիոյ և Բերայի ի յիշատակ Խրիմու պատերազմին մէջ ինկած Անգլիացիներուն։ Ամեն կիրակի ու տօն օրեր և Մեծ Պահոց միջոցին և ուրիշ որոշեալ ժամանակներ նաեւ լուր օրեր հոգեւոր պաշտօն կը կատարուի այն եկեղեցւոյն մէջ, ի ներկայութեան բուն մեծի մասին Անգլիացիներու երկիւղած և բարեպաշտ բազմութեան մը, որք մտամփոփ կը հետեւին իրենց ազգային եկեղեցւոյն կէս մը ծիսական, կէս մը բողոքական պաշտամունքին, առաջնորդութեամբ իրենց ծերունազարդ ժողովրդապետին և դպիրներու և դըպրուհիներու քաղցրաձայն խմբին, վայելչօրէն զգեստաւորուած համակ սպիտակ, որոց ներդաշնակ երգեցողութեան կ'ընկերակցի մեծ երգեհոն մը։ Կանոնիկոս Բըրգիսի քարոզները պերճախօսութեան նմոյներ չէին ճշդիւ։ Ջեւերը՝ խօսքի թէ շարժմունքի՝ բնաւ չէր սիրեր այս գերազանցապէս համեստ եկեղեցական։ Վերջին ժամանակներս ձայնն ալ կորուսած էր իւր առոյգ շունչը։ Բայց կրկնութիւններ չունէր, միեւնոյն գաղափարը տարբեր բառերով, կամ բառերու տարբեր շարքով յեղյեղելու ծանօթ հնարքը չկար իւր հակիրճ, կտրուկ քարոզներուն մէջ, որուն մէն մի բառն, մէն մի նախադասութիւնը՝ բան մը կ'ըսէր, բան մը կը տպաւորէր ունկնդրաց մտքին, չատ հեղ նաեւ սրտին մէջ։ Բայց կանոնիկոս Բըրգիս իւր գերն իւր տաճարին գոթական ճարտարապետութեան խորհրդաւոր գիծերուն մէջ, կամ գմբեթը զարդարող գունաւոր ապակիներուն կրօնային պատկերներուն մէջ սահմանաւորուած չէր նկատեր։ Մարդասիրական ամեն ձեռնարկութեան, բարեգործական ամեն շարժման մէջ իւր բոլոր սրտով գործօն մասնակցութիւն մը կ'ունենար, և ամեն առթի մէջ արժանապէս կը ներկայացնէր իւր ազգին կղերը։ Իւր ուսումնական արժանիքն ալ մեծ էր՝ կրկեւնչանալուր յունագէտ, հնագէտ, պատմագէտ, և իբրեւ սիրող դասական հնութեան իւր ամեն ձեւոց ներքեւ։ Թէեւ վերջերս տկարակազմ, բայց իւր հոգեւոր պարտաւորութեանց զոհ գնաց ի վերջոյ, անցեալ կիրակի յաջորդաբար քանի մը ննջեցեալի թաղմանց ներկայ գտնուելով գլխաբաց, (մինչ իւր տարիքն ու ջերմաչափն իրեն իրաւունք կրնային տալ բացակայ մնալու,) և արեւուն հարուածն իւր անձնուիրութեամբ իսկ բերելով իւր գլխուն վրայ։

* * *

Տղոց հիւանդութիւններէ ալ չատ կը վախցուի այս օդերով. գի աւանդաբար ամեն ազգի և ամեն երկրի մէջ տղայք խօսք չեն հասկնար, օդին դէմ զգոյշ գտնուիլ չեն գիտեր։ Բնութեան այնքան մօտ են տակաւին որ Բնութեան հետ դեռ մարդ ըլլալ չեն ուզեր՝ միջոցներ ձեռք առնելով Բնութեան դէմ։ Օդը ցո՞ւրտ է, իրենք փոյթ չեն ըներ մսիլ, և բոբիկ կը պտըտին, բաց կռնակով կը խաղան ձիւնին մէջ։ Օդը տա՞ք է, հոգերնին չէ ժամերով արեւուն տակ մնալ։ Իրաւ է որ տաքին ալ, պաղին ալ վարժուիլ պէտք է, և Գերմանք ու Անգլիացիք որք ամառ ձմեռ այնքան թեթեւապէս կը հագուեցնեն իրենց տղաքն, ու Բնութեան ծոցը գրեթէ անպաշտպան կը թողուն զանոնք, հարկաւ մեզմէ աղէկ կը հասկնան տղայ մեծցնելուն կերպը։ Բայց կրթութիւնը, վարժութիւնն օրօրոցէն պէտք է սկսիլ։ Անոնք իրենց տղաքը ծնած օրէն պաղ ջուրերու մէջ կը լուան. ամեն օր պտոյտ կ'ընեն. բաց օդի մէջ կը թողուն ամբողջ օրեր. մինչեւ իսկ իրենց և անոնց պառկած սենեկին պատուհանները բաց կը թողուն։ Թոքախտաւորներն անգամ գիշեր ցերեկ բացօթեայ տեղեր կը պտըտցնեն։ Անոնց առողջապահական բովանդակ կարգ ու սարքը կը տարբերի մերինէն, որ աւելի դայլրիական է, և այս տարբեր միջավայրի մէջ մեծցած տղաք աւելի ուշադիր խնամքի կը կարօտին յարաժամ։ Պտուղներու առատութիւնը չատ մը պատճառներով արդարեւ մեծ բարիք մ'է մեր երկրին մէջ. բայց նաեւ այս անպատեհութիւնն ունի որ մեր տղաք անյագօրէն պտուղ ուտելու և ծծելու աւելի նախակայ են քան իրենց գերման և անգլիացի հասակակիցներն որք այնքան պտղառատ երկրի մէջ չեն բնակիր։

* *

Տարեկան մեծ արձակուրդը տղոց համար արեւահարիկի, վազանցիկ ջերմութեան, փորհարութեան և նմանօրինակ հիւանդութեանց շրջանն է. որովհետեւ դպրոց չկայ, «տունն են» պաշտօնապէս. բայց «փողոցն են»՝ եթէ ամեն բանին ճշմարիտն ըսել պէտք է։ Եւ ուր տուները չատ մօտ են ընդարձակ հովիտներու, ձորերու, բլուրներու, ափերու, լեռնադաշտերու, հոն աւելի դժուար է տղաքը տունը պահել, կամ չարունակ աչքի տակ ունենալ։ Ինչ ընելու է այսպիսի դէպք ունեցող թաղերու մէջ։ Խասգիւղի ծնողներն այս խնդիրն իրենց իրենց գլխուն լուծեր են՝ Նորընտիր Թաղական Խորհրդին, որուն մէջ փորձառու և վիճակէ հասկցող վարժապետ մ'ալ կայ, որոշել տուեր են որ արձակուրդին դպրոցը բաց մնայ, և այն տղաք որ ամարանոց չեն երթար, պարտաւոր ըլլան դպրոց գալ ըստ սովորութեան, միայն թէ դպրոցին մէջ դաս չտրուի, այլ քիչ մը սերտողութիւն կամ քաղուած, և մնացեալ ժամերուն տղաք դպրոցին մնայուն վարժապետներէն միոյն հսկողութեան ներքեւ խաղան։ Հոն թաղերու մէջ ուր տղաք տուներէն չատ հեռանալու տեղ և միջոց չունին՝ այսպիսի տնօրինութիւն մը այնքան կարեւոր պիտի չըլլար։ Բայց Խասգիւղի տեղագրութիւնն աչքի առջեւ բերելով, անկարելի է իրաւունք չտալ Նորընտիր Թաղ. Խորհրդին խոհեմութեան։ Արդէն այսպիսի բացառիկ տնօրէնութիւն մը կրթական Նախկին ծրագիրն ալ կը թոյլատրէ եղեր։ Աւելի աղէկ։ Ամեն պարագայի մէջ, տղոց կրթութեան, բարոյականութեան, նոյն իսկ առողջութեան տեսակէտով գնահատելի տնօրէնութիւն մ'է այս, և եթէ միայն վարժապետն, որ իւր այս բացառիկ աշխատութեան փոխարէն ամսական մը աւելի պիտի ընդունի եղեր, պարտաճանաչ և կարող մէկն է, տղոց ուսումնական վիճակն ալ վերամուտին աւելի բարւոքած պիտի գտնուի հարկաւ։

Քաղաքական կացութիւն

ՕՐՈՒԱՆ ՄԵԾ ԼՈՒՐԸ

Օրուան մեծ լուրն օրուան տաքը չէ, ո՛չ ալ այս կամ այն ուղեւորութեան ծրագիրը։ Օրուան մեծ լուրն Հիւսիսային Բեւեռէն կուգայ, և կարծես թէ Բեւեռի զովութենէն բան մը կը բերէ իրեն հետ։ Նանզէն ողջ առողջ Եւրոպա դարձաւ։ Երեկ Քրիստիանիայէ եկած հեռագրեր ծանուցին թէ Տքթ. Նանզէն, որ 1893 յունիս ամսուն ճամբայ ելած էր դէպ ի Բեւեռ՝ իւր յատկապէս շինուած Ֆրամ չոգենաւով, Հիւսիսային Շուէտի մէջ Վարտէօ նաւահանգիստն հասեր է ռուսական սահմանագլխին մօտ։ Արդէն քանի մը չաբաթ առաջ Սիպերիոյ ճամբորդներ կ'ըսէին թէ անանուն մէկը տեսեր էին որ Եւրոպա կը դառնար, և հիմա կը ստուգուի թէ եկողը Նանզէնն էր, որ երեք տարուան բացակայութենէն ետքը կը դառնայ։ Իրաւ գտա՞ծ է Հիւսիսային Բեւեռը, այս մասին լուր չկայ, որովհետեւ մեկնած պահուն պայման դրած էր Անգլիոյ Աշխարհագրական Ընկերութեան հետ թէ առաջին լուրն ինք պիտի տայ նոյն Ընկերութեան, և հետեւաբար ճշմարիտ լուր մը այս մասին Լոնտոնէ պէտք է սպասենք։

ԻՏԱԼԻԱ.— Յորմէ հետէ իտալեան թագաւորութիւնը տիրեց Հռոմ մայրաքաղաքին, Պապը ճշմարիտ կաթոլիկներուն արգիլած էր մասնակցիլ քաղաքական ընտրութեանց։ Որովհետեւ Լէոն ԺԳ իւր նախորդէն աւելի մեղմ հայեացքներ ունի իտալեան իշխանութեան նկատմամբ, քններ է այն խնդիր թէ ինչ պիտի լինի հետեւանքն եթէ կաթոլիկները՝ Վատիկանի հրամաններուն անսալով կաթոլիկներն՝ արտօնուին երեսփոխաններու և ծերակուտականներու ընտրութեան մասնակցելու։ Վատիկանի հրամանաւ կաթոլիկ եպիսկոպոսներն և ժողովրդապետները վիճակագրութիւն մը կատարեր են, ստուգելու համար թէ ո՞րքան կաթոլիկ երեսփոխան պիտի կրնայ ընտրուիլ եթէ Վատիկան այնպիսի մասնակցութիւն մը թոյլատրէ։ Այս եկեղեցականաց աշխատութիւնը չատ քաջալերական արդիւնք տուեր է. որովհետեւ տեղեկագիրներ են առ Վատիկան թէ Իտալիոյ 508 երեսփոխանական շրջանակներէն 191ին մէջ կաթոլիկ ընտրելիներ պիտի յաջողին։ Ուրիշ 166 շրջանակի մէջ, արդի պահպանողական կուսակցութեան հետ դաշնակցելով, պիտի կրնան չափաւոր ընտրելիներ յաջողցնել, հետեւապէս, Երեսփ. Ժողովոյ մէջ 357 երեսփոխաններու մեծամասնութիւն մը պիտի ըլլայ՝ Եկեղեցւոյն հետ հաշտարար ընթացքը բռնելու, նոյն իսկ Պապը սիրաշահելու կուսակից։ Իսկ Արմատականք, ընկերվարականք և ազատականք 151 երեսփոխան միայն պիտի ունենան։ —Այս է կաթոլիկ եպիսկոպոսներուն և ժողովրդապետներուն հաշիւը։ Բայց եթէ այս հաշիւ ճիշդ ըլլար, Պապը չատոնց կը վերցնէր արգելքը։ Պապին մտածումն այն է որ մի՛ գուցէ կաթոլիկներու մասնակցութեամբ ընտրուած Խորհրդարան մը վերջնապէս նուիրագործէ պապական իրաւանց կրճատումն, ինչպէս ըրած է իտալեան կառավարութիւնը։

ԵԹՈՎՊԻԱ.— Իտալեան կառավարութիւնը «Նաւային Գրաւմանց Ատեան» մը կազմեց, որուն առջեւ պիտի վարի այն հոլանտական չոգենաւուն դատն որ իտալեան զրահաւորի մը կողմէ բռնուեցաւ երբ զէնք կը տանէր Մենելիք Թագաւորին։ Այս ատենին կազմութեան նպատակն է՝ նոյն չոգենաւուն և մէջի զէնքերուն իտալեան կառավարութեան կողմէ գրաւումն և իւրացումն օրինաւոր հռչակել։ Թէեւ պատերազմական վիճակը դադրած է, բայց իտալացիք կ'ըսեն թէ քանի որ Մենելիքի հետ հաշտութիւն կնքուած չէ, Իտալիա իրաւունք ունի գրաւել իւր ջուրերուն մէջ նաւարկող այն նաւեր որք զէնք կը տանին Մենելիքի։ «Նաւային Գրաւմանց Ատեան»ը խառն մարմին մը պիտի ըլլայ, և Հոլանտա ևս ներկայացուցիչ պիտի ունենայ անոր մէջ։

ՆԱԽԱԳԱՀ ՖԷԼԻՔՍ ՖՕՌ Պրըդանիի գաւառին մէջ իւր պտոյտէն Փարիզ դարձաւ։

ՉԱՐՆ Ի ՓԱՐԻԶ ռուսական դեսպանատունը պիտի իջնէ եղեր, որովհետեւ Փարիզի մէջ Չարին և Չարուհւոյն բնակութեան համար վայելուչ պալատ մը կազմ և պատրաստ վիճակին մէջ չի գտնուիր։

ԳԵՐՄԱՆԱԿԱՆ ՍՈՎՈՐՈՅԹ ՄԸ.— Գերմանիոյ քանի մը կողմերը, մասնաւորապէս Լաւէնպուրկի դքսութեան մէջ, երկրագործները սովորութիւն մ'ունին որ երբ մարդ մը անցնի արտին մէջէն ուր ցորենը (կամ ուրիշ արմտիք) կտրուելու վրայ է, մշակները կը դադրեցնեն աշխատութիւնը, ցորենի խուրձ մը կամ փնջիկ մը կը յօրինեն ու կը կապեն մարդուն թեւին՝ փրկանք խնդրելով։ Պիզմարք և իւր որդին Հերպերթ մի քանի օր առաջ կառքով կ'անցնէին Պիզմարքեան գերդաստանին պատկանող ագարակի մը արտերուն մէջէն, և կանգ առած դիտեցին մշակներուն հաճար կտրելը։ Մարդիկն անմիջապէս թողուցին իրենց մանգաղն, հաճարի ցօղուններ կապեցին և երկու Պիզմարքներուն մօտենալով՝ քաղաքավարութեամբ բայց համառօտակամ երեւոյթով մը անոնց թեւէն անցուցին։ «Երկաթի և արեան մարդը» (Պիզմարք), որ պահպանողական ակնածանք մ'ունի գերմանական հին սովորոյթներու և աւանդութիւններու, իրեն և իւր որդւոյն համար սիրով վճարեց փրկանքի գումարն՝ երկու ոսկի, և հաճարի խուրձը թեւէն հանել չուզեց մինչեւ որ տուն դարձաւ։

ՀԵՌԱԳԻՐ

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

ՎԵՐԱԴԱՐՁ ՆԱՆՁԷՆԻ

ՎԱՐՏԷՕ, 14 Օգոստ.— Նանզէն դարձաւ Հիւսիսային Բեւեռէն։ Մեծամեծ վտանգներով և անհնարին յոգնութեամբ կրցեր է հասնիլ մինչեւ 86րդ աստիճան և 15 վ. (մինչ Բեւեռը լայնութեան 90րդ աստիճանն է), և գիտական թանկագին տեղեկութիւններ կրցեր է քաղել։

ՈՒՂԵՒՈՐՈՒԹԻՒՆ ՉԱՐԻՆ

ՓԱՐԻԶ.— Արտաքին գործոց նախարար Հանոթօ այսօր պաշտօնապէս ծանոյց նախարարաց խորհրդին որուն կը նախագահէր Ֆէլիքս Ֆօռ թէ Չարն և Չարուհին ոչ թէ Սեպտ.ի այլ Հոկտ.ի սկիզբը պիտի գան Ֆրանսա, ցամաք ելնելով ի Շէռպուռ։

ԱՄԵՐԻԿԱ ԵՒ ԿՈՒԲԱ

ՄԱՏՐԻՏ.— Անվեհեր (Dauntless) չոգենաւն Ամերիկայի եզերքէն ճամբայ ելեր է՝ կամաւորներ, զէնք, ռազմամթերք և Հոչքիս երկու թնդանօթ օգնութիւն տանելով ապստամբներուն։ Այս լուր սաստիկ դայրոյթ յառաջ բերաւ Սպանիոյ մէջ։

ՄԱՅՐ-ԵԿԵՂԵՑԻ ԱՅՐԱԾ

ՕՍԹԱՆՏ.— Քաղաքիս մայր-եկեղեցին այրեցաւ։ Մօտակայ տուներն ևս հրոյ ճարակ եղան։

ԹԵՐԹՕՆ

Այսօր կ'աւարտի մեր թերթօնը ՃԷՖ։ Երկուշաբթիէն պիտի սկսինք հրատարակել նոր թերթօն մը,

ԳԱՂՏՆԻՔ ՄԸ

Հանրի Կրէվիլի։ Այս վէպին հետաքրքրաշարժ հանգամանքն աւելորդ է կանխաւ յայտարարել, վասն զի առաջին էջերէն իսկ ընթերցողը պիտի յափշտակուի անով։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Պատրիարքական Տեղապահ Գեր. Տ. Բարթուղիմէոս Սրբազան՝ առժամանակեայ Խառն Ժողովոյ անդամներէն Տ. Մեսրոպ եպիսկոպոսի, Տ. Գէորգ վարդապետ Երէցեանի, Վսեմ. Նուրեան էֆէնտիի, Գալակէօզեան Գրիգոր էֆէնտիի, ինչպէս նաեւ Տ. Արիստակէս վարդապետ Վանքեանի և Պատրիարքարանի գործակատար Ֆրէնկեան Աբրահամ էֆէնտիի հետ երէկ կայս. պալատ գնաց, ուր կը գտնուէր նաեւ Բարձր. Աբրահամ փաշա, և հիւրանոցն հրաւիրուեցաւ Սէլամլըքի արարողութեան միջոցին։

Այդ արարողութեան աւարտելէն յետոյ, Գեր. Տեղապահ Սրբազանը, իրեն ընկերացող եկեղեցականք ու Ֆրէնկեան Աբրահամ էֆէնտի՝ արարողապետ Մինիր փաշայի միջոցաւ առաջնորդուեցան Շալէ քէօշկն ուր պատիւ ունեցան վեհ. Սուլթանին ներկայանալու։

Գեր. Տ. Բարթուղիմէոս Սրբազան ուղերձ մը կարդաց.

Ահաւասիկ պատճէնը.

Շէվքէթլու, Գուտրէթլու, քէմալը Մէրհամէթլու Փատիշահըմ

Պու ապտը մէմլուքլէրի քէօշէյի ինզիվայէ չէքիլմիշ, վէ էօմրիւ չաքէրանէմի էտիյէի խայրիյէի Շէհինշահիլէրինին ըուզ ու չէպ խաս ու թէքրարընա հասր վէ վագֆ իթմիշ իքէն, պու տէֆա մուվագգաթ մէճլիսի միւխթէլիթ ինթիխապը իլէ՝ բաթրիգ գայմագամլըղը՝ պա իրատէի Սէնիյէի Հազրէթի Փատիշահիլէրի՝ էօհտէյի բէմթէրանէմէ իհալէ պույրուլարագ, ապտը չաքէրլէրիյլէ մէճլիսի մէզքիւր ռուհանի վէ ճիսմանի էրքեանընտան՝ եպիսկոպոս վէ բաշիգ վէ փաշա վէ էֆէնտիլէր գուլլարընըն՝ լութֆէն վէ թէնէզզիւլէն՝ հուզուրը մէքեարիմ նուշուրը Հիւմայիւնլէրինէ՝ միւսուլ չէրէֆը ճիհանգըյմէթինէ նայիլ պույրուլմագըղըմըզ՝ միւճէրրէտ էրմէնի ճէմաաթը գուլլերի հաղլէրինտէ՝ թէվէճճիւհաթ վէ թէալթիւֆաթը սէնիյէի Շէհրիարիլէրինին՝ պիր էսէրի ճէլիլ ու ճէտիտի պուլունմասը իլէ՝ ումում նամընա օլարագ՝ արզը թէշէքքիւր վէ մահմէտէթ իտէրիմ։

Շէվքէթլիւ Փատիշահըմ

Պիլ ճիւմլէ մախլուքաթ վէ քեայինաթըն՝ խուրչիտ ասիմանէ միւհթաճ պուլունտուղլարը միւքիւլլէ՝ հիմայէյի ճէլիլէյի Շահանէլէրի թահտընտա՝ միւսթէղնի օլան սաադէթ էրմէնի ճէմաաթը գուլլարը՝ աթըֆէթ վէ ինայէթի Սէնիյէլէրինէ միւհթաճ, վէ մունթազըր պուլունարագ՝ ճէմաաթը մէրգումէ գուլլարը՝ մէրհամէթ վէ աթըֆէթի Շահանէլէրի վէ հիւսնի նազարը Շէհինշահիլէրի՝ տէվա վէ մէրհէմ օլանաղըրը, վէ ապտը չաքէրլէրի թուֆէյլէ պու սաադէթ մազհար օլաճաղըմ՝ [illegible]։

Հէման Ճէնապը Հագ՝ տիւնեալէր տուրտուղճա էօմիւր ու իգպալ վէ չէվքէթ վէ իճլալի Շահանէլէրինի՝ միւզտատ պույուրսուն ամին, սիւմմէ ամին։

Օգոստ. Սուլթանը բարեհաճեցաւ իւր բարձր գոհունակութիւնը յայտնել Գեր. Տեղապահ Սրբազանին ընտրութեան առթիւ և աւելցուց թէ իւր կայսերական գութն ու բարեացակամութիւնը յարատեւ ու անփոփոխ են հաւատարիմ եղող իւր հայ հպատակաց նկատմամբ։

Ի պատասխանի, Տեղապահ Սրբազանը բարեմաղթութիւններ ըրաւ Ն. Կ. Վեհափառութեան համար։

Ահաւասիկ Գեր. Տեղապահ Սրբազանին պատասխանը.

Սէվկիլիւ Փատիշահըմ

Էրմէնի թէպաա գուլլարը՝ Սալթանաթը Սէնիյէ Սայէ վէ հիմայէսի թահթընտա՝ ֆէյզ ու թէրագգը պուլմուշլար տըր։ Քէնտուլէրինին մէյլճա ու մէլճաը՝ վէնպայի մէրհամէթ օլան՝ Թախթը Ալի Պախթը Շահանէլէրի օլմուշ վէ օլաճագ տըր։ Էրմէնիլէր Զաթը Շահանէլէրինին վէլէսի սահիհի տիրլէր. աթըֆէթ վէ հիմայէի մէտէրանէլէրինէ սըղընմըշլար տըր։ Իսթիրհամլարը թէվէճճիւհաթը սէնիյէլէրինին պադաշը տըր։

Վէլինիմէթիմ վէ Շան ու չայաթըմ Փատիշահըմ.

Ապտը չաքէրլէրի՝ հէր իչտէ սատագաթ վէ խալիսէթի քէնտիմէ րէհպէր իթթիխազ իթմիշ իմ. պու մէսլէքտէն ինհիրաֆ իթմէք գապիլ տէյիլ տիր։ Ազատ գապուլ իթմէդ պու գուլլարը՝ րիզայի Շահանէլէրինի թահսիլէ միւվէֆֆագ օլաճագ օլսամ՝ տիւնեա վէ ախրէթտէ էն պէօյիւք պիր չէրէֆէ վէ պախթիարլըղա նայիլ օլմուշ օլաճաղըմ։

Նիհայէթ պիթթիւն ճանը ու դայրէթիմ, էհալիի իսլամիյէ էրմէնիլէր պէյնինտէքի գարտաշլըգ մուհապպէթը գաթմէսինի թէվսիմ իթթիրմէք, վէ էրմէնի ճէմաաթընը դայրէն իդֆալաթընտան սագընտըրմագ օլմուշ վէ օլաճագ տըր տայիմ։

Հէման Ճէնապը Հագ վէլինիմէթ էֆէնտիմիզ թահթը ալի պախթը Օսմանիյանտա ուզուն էօմիւրլէր իլէ պէր գարար պույուրսուն։

Տեղապահ Սրբազանն ու իրեն ընկերացողներն Շալէ քէօշկէն ելնելով առաջնորդուեցան առաջին ունեկապետ Վսեմ. Հաճի Ալի պէյի քով, ուր պատուասիրուեցան և պահ մը հանգիստ առնելէ յետոյ մեկնեցան։

Գեր. Տեղապահ Սրբազանն կայս. պալատէն ելնելով ուղղակի իր տունը գնաց։

* * *

Առժամանակեայ Խառն Ժողովոյ աշխարհական անդամներէ ոմանք՝ Բարձր. Աբրահամ փաշա, Վսեմ. Նուրեան էֆէնտի, են., այսօր կայս. Պալատ կ'երթան՝ վեհ. Սուլթանին ներկայանալու համար։

ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Հոգաբարձութիւնս պատիւ ունի ծանուցանել պատուարժան հասարակութեան թէ՝ ի նպաստ Հաստատութեանս հրապարակ ելած սիկառի թղթոց վաճառումէն Յուլիս ամսոյ մէջ հետեւեալ հասոյթն եղած է.

Ա. Տեսակ թիւ	0	2300 Ղրշ.
Գ. » »	2	1025 »
Դ. » »	3	2029 »
Ե. » »	4	8 »
Գումար		5362 »

Զայս հրատարակելով Հոգաբարձութիւնս կը յանձնարարէ բարեսէր ազգայնոց որպէս զի փութան գործածել սիկառի սոյն ընտիր թուղթն յօգուտ պատսպարեալ Հիւանդանոցիս որոց թիւն 954ի հասած է։

Ցուցակ ընդհանուր պատսպարելոց

	Այր	Կանայք	Համմր.
Հիւանդք	152	47	199
Յիմարք և ապուշք	169	93	262
Ծերք և անդամալոյծք	97	57	154
Տղայք	230	32	262
	648	229	877
Պաշտօնեայք	69	8	77
	717	237	954

1 Օգոստ. 96 (Հոգաբարձութիւն)

ՄԱՍԻՍ

ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ ԿՐՕՆԱԿԱՆ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ, ԳԻՏԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

Տասներորդ թիւը հրատարակուեցաւ այսօր, հետեւեալ բովանդակութեամբ և Արմաշու Դպրեվանուց Միաբանութեան խմբագրութեամբ.

Քանանայից ապրուստը	Մ. Ե. Օ.
Երկնաւոր հացը	ԽՈՍՐՈՎ Վ.
Գրիգոր Աստուածաբան	ԶԱՒԷՆ Վ.
Նախնեաց կանոնական աշխատութիւնը	ՄԱՇՏՈՑ Վ.
Տօմարի կարգադրողը	ԱՂԱՆ Վ.
Աւանդութիւնը	ՄՈՒՇԵՂ Վ.

Ազգային և Քաղաքական լուրեր

Գին 40 փարա

Ներքին լուրեր

ՍԷԼԱՄԼԸՔԻ արարողութիւնը տեղի ունեցաւ երէկ Համիտիյէ մզկիթին մէջ, Վեհ. Սուլթանը միջօրէին գնաց նոյն մզկիթն և ուրբաթու աղօթքը կատարելէ յետոյ կայս. պալատ վերադարձաւ։

Հիւրանոցին մէջ կը գտնուէին աւստրիական ու սպանիական դեսպանք՝ իրենց առաջին թարգմաններով, ֆրանսական դեսպանատան գործակատարը, կինն ու առաջին թարգմանը, ռուսական դեսպանատան գործակատարն ու առաջին թարգմանը, Պատրիարքական Տեղապահ Գեր. Տ. Բարթուղիմէոս Սրբազան, առժամանակեայ Խառն Ժողովոյ անդամներէն Տ. Մեսրոպ եպիսկոպոս, Տ. Գէորգ Ծ. վարդապետ Երէցեան, Բարձր. Աբրահամ փաշա Վսեմ. Նուրեան էֆէնտի և Գալակէօզեան Գրիգոր էֆէնտի. նոյնպէս Տ. Արիստակէս վարդապետ Վանքեան և Պատրիարքարանի գործակատար Ֆրէնկեան Աբրահամ էֆէնտի, Գերմանիոյ Պատերազմական Նախկին նախարար Պ. Վէրտի Տիւվէրնուա, գերմանական դեսպանատան առաջին թարգմանն ու առաջին քարտուղարը, Օսմ. Պանքին ընդհանուր տնօրէն Սըր Էտկար Վինսընդ, Քրէտի Լիոնէի նախորդ տնօրէն Պ. Քառէկա և քառասունի չափ օտարազգի զբօսաշրջիկներ։

Ներկայից ոմանք սենեկապետ Էմին պէյի միջոցաւ արժանացան կայսերական մեծարանաց։

ԱԹԷՆՔԻ լրագիրները, կ'ըսէ Սթամպ, որք կը ջանային հակառակ կերպով ցոյց տալ Յունաստանէն ի Կրետէ կամաւորաց և այլոց փոխադրութիւնը, այժմ պարտաւորուած են իրենց լեզուն փոխել։ Ասոնցմէ մին՝ Պրօիա, որ նախարարապետ Պ. Տէլեանիսի օրգանն է, կը գրէ թէ զինուորական պատիժներու ամենէն խիստ ի գործ պիտի դրուի անոնց նկատմամբ, որք խռովարարական ընթացքներու մէջ գտնուին։ Լրագիրներու չատերն ալ ետ կեցած են սուտ հրատարակութիւններ ընելէ և սկսած են զգուշութեամբ չարժիլ։

Միւս կողմէ, կը յարէ Սթամպ, Եօրկիօս Թագաւորն իմանալով որ վերջերս փոխադրութիւնք կատարուեր են, որք արգիլուած էին, խիստ սաստելով հրամայեր է որ երկաթուղիներու միջոցաւ այդ կարգի փոխադրութեանց տեղի չտրուի։ Մէկ քանի պաշտօնեայներ ալ այդ պատճառաւ ձերբակալուեր են։

ԱՒՍՏՐԻՈՅ Ֆրանց Եօսէֆ կայսեր ծննդեան տարեդարձին առթիւ, յառաջիկայ երեքշաբթի օր, Բերայի Սանթա Մարիա եկեղեցւոյն մէջ գոհաբանական աղօթքներ պիտի կարդացուին։ Այդ արարողութիւններէն յետոյ աւստրիական դեսպան Պարոն ֆոն Քալիչէ պիտի ընդունի աւստրիական գաղթականութեան շնորհաւորութիւնները Բերայի դեսպանատան մէջ։

ՍԵՐՊԻՈՅ Աղեքսանդր թագաւորին ծննդեան 20րդ տարեդարձին առթիւ, երէկ առտու գոհաբանական աղօթքներ կարդացուեցան սերպիական դեսպանատան ամարանոցին մատրան մէջ ի Թարապիա։

Ներկայ էին դեսպանը, դեսպանատան գլխաւոր պաշտօնեայք և սերպ գաղթականութեան երեւելիք։

Դեսպան Պ. Վլատան Եօրկէվիչ, եկեղեցական արարողութիւններէն յետոյ ընդունեց ներկայից շնորհաւորութիւնները։ Ճոխ սեղան մը դրուած էր այցելուաց տրամադրութեանը ներքեւ։

Դեսպանը շնորհաւորական հեռագիր մը ուղղեց Աղեքսանդր Թագաւորին։

Յունաց Կ. Պոլսոյ ու Երուսաղէմայ Պատրիարքաց փոխանորդները սերպիական դեսպանատունը երթալով շնորհաւորական այցելութիւն տուին։

Պուլկարական գործակատար Պ. Տիմիթրօֆ շնորհաւորական հեռագիր մը ուղղեց։

* * *

Նոյն օրին կայս. պալատէն և Բ. Դրան կողմէ յատուկ պաշտօնեաներ աւստրիական դեսպանատունն երթալով շնորհաւորական այցելութիւն տուին։

ՊՈՒԼԿԱՐԻՈՅ իշխանին անուանման տարեդարձին առթիւ, երէկ առտու կատարուած գոհաբանական աղօթքներէն յետոյ գործակատար Պ. Տիմիթրօֆ ընդունեց ներկայից շնորհաւորութիւններն և շնորհաւորական հեռագիր մը ուղղեց իշխանին։

ՅՈՒՆԱՑ Պատրիարքարանի Սինօդին որոշմամբ Տրամայի մետրապոլիտ կարգեցաւ՝ փոխանակ վախճանեալ Տ. Ներմանոսի՝ Տիմէթօքայի մետրապոլիտ Տ. Փիլօթէոս, որուն յաջորդեց Նիքօփօլիսի (Բրէվեզա) մետրապոլիտ Տ. Քօնսթանթինոս, և այս վերջնոյն ալ յաջորդեց Մարօնիայի (Կիւմիւլճինէ) նախորդ մետրապոլիտ Տ. Կալլիէ։

ՊԵԼՃԻԿԱՆ դեսպան Պ. Նէյթ, որ Բէօյիւքտէրէ գացած էր, երէկ առտու մայրաքաղաքս դարձաւ Բողազ չոգենաւով։

ՊՈԼՍՈՅ օտար ապրանաց մաքսատան մթերանոցներն, որք քարափին շինութեան հետեւանօք փլատուած են, երէկ նորէն քննութեան ենթարկուեցան քարափաց զօմիսէր Սէրվիչէն էֆէնտիի և այլոց կողմէ, որք ճեղքուած տեղերուն վրայ թուղթեր փակցուցին հասկնալու համար թէ ճեղքերը պիտի չարունակե՞ն բացուիլ թէ ոչ։

ՍԷԼԱՆԻԿԻ աւելի շինելիք քարափին ու նաւահանգստին համար ճարտարագէտ Պ. Ժիւլ Բօալէօ նախնական ուսումնասիրութիւնները կատարելէ յետոյ կառավարական ճարտարագէտին հետ քաղաքին շրջակաները պտոյտ մը կատարեր է՝ քարահանքեր գտնելու համար։ Օսմ. Պանքան 30,000 ոսկւոյ փոխ մը բացեր է վերջնական ուսումնասիրութեանց և նախնական աշխատութեանց ծախքերուն համար։

Պ. ՋԱԿՕՎԱՔԻ, Տրապիզոնի աւստրիական ընդհանուր հիւպատոսն, որ Պանէն կը գտնուի օդափոխութեան համար, ծանրապէս հիւանդացեր է թոքի բորբոքումէ մը։

ԾԱՂԿԱԽՏ.—Իզմիրէն Յուլիս 31 թուականաւ կը գրեն թէ ծաղկախտը կը չարունակէ։ Մինչեւ այդ թուականը երկու օրուան միջոցին յոյն հասարակութենէն 10 մահեր պատահեր են։ Յուլիս 19էն ի վեր այդ հասարակութենէն 98 մահեր պատահեր են ծաղկախտէ։

(*). Այս նիւթի վրայ առաջին յօդուածն Եչ.ի Թուով հրատարակուած էր, և երրորդ յօդուածն ալ Բչ.ի Թուով պիտի հրատարակուի։

ՔՈԼԵՐԱ.—Զորեքշաբթի Աղեքսանդրիոյ մէջ բոլորայն 6 դէպքեր ու 5 մահեր պատահեցան, Գահիրէի մէջ 3 դէպք, 2 մահ և ուրիշ տեղերու մէջ ալ 260 դէպք, 215 մահ։

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ.—Ցառամեկոյ երեքշաբթի օր Ֆէրիքէօյի լատինաց գերեզմանատան մատրան մէջ հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի՝ Խրիմու պատերազմին մեռած իտալացի զինուորներուն համար։

ՆԱՒԱՐՇԱՒ.—Ամսոյս 15ին Մեծ Կղզւոյն առջեւ նաւարշաւ մը տեղի պիտի ունենայ՝ որ կազմակերպուած է «Բրինքիբօ Եօթին Քլէպ»ի կողմէ։ Պիտի մասնակցի նաեւ Գատըգիւղի «Ռօուին Քլէպ»ը։ Նաւարշաւը պիտի կատարուին արագաշարժ մակոյկներ և միակայմ ու այլ առագաստանաւեր։ Մեկնման ու ժամանման կէտը պիտի ըլլայ Պ. Ն. Զարիֆի ամառանոցին առջեւ, ուր բեմ մը պիտի գտնուի։ Այդ երկու Քլէպները ի մօտոյ գումարում մը պիտի ունենան՝ որոշելու նաւարշաւին վերջնական ծրագիրը։

ԵՐԿՐԱՇԱՐԺ.—Կայս. Դիտարանը տեղեկութիւն ստացաւ թէ հինգշաբթի օրը Սէլանիկի մէջ երկրաշարժի զօրաւոր ցնցում մը զգացուեր է։

ՀԱԲԱՇ-ԱՖՐԻԿԵԱՆ ինքնավար ընկերութեան բաժնեթուղթերու մէկ դատը առաջին անգամ ըլլալով յառաջիկայ երկուշաբթի օր պիտի տեսնուի Պոլսոյ առեւտրական դատարանին առջեւ։ Դատին առարկան սա է թէ այդ ընկերութեան բաժնեթուղթերէն գնուած մաս մը չէ ընդունուեր գնող անձին կողմէ՝ գիներն ինկած ըլլալուն համար, ծանօթ պատճառներով։

Դ. ԵՒ Դ. ԶՕՐԱԲԱՆԱԿԱՑ մէջ ի նորոյ կազմեալ դունդերուն համար զինուորական նուագածուներու տասը խումբեր կազմուած են՝ վեցը Գ. զօրաբանակին և չորսը՝ Դ. զօրաբանակին համար։

ԱԼԱՇԷՀԻՐ-ԳԱՐԱՀԻՍԱՐԻ երկաթուղւոյ գծին վրայ անդորրութիւնն ու ապահովութիւնն աւելի եւս պահպանելու համար երկու հարիւր ոստիկան-զինուորներ պիտի ղրկուին։

ՍԱԼՕՎԱՅԻ ԴԷՊՔԸ.—Իզմիրի հրամանատար Սատէտտին փաշա ձեռնհաս պաշտօնատան ղրկեց հինգ հազար ոսկիէ աւելի այն գումարն, որ առնուած էր՝ Սալօվայի դէպքին համար ձերբակալուած աւազակներու ձեռքէն։

ԻՏԱԼԱԿԱՆ դեսպան Պ. Բանսա, որ օգափոխութեան համար Մեծ կղզի գացած էր, երէկ Թարապիա վերադարձաւ դեսպանատան Սըֆէթը պահպանելով։

ԻԶՄԻՐԻ առեւտրական սենեակը իրեն յատուկ թերթ մը հրատարակելու համար արտօնութիւն խնդրեց։ Թերթին պատասխանատուութիւնը պիտի պատկանի նոյն սենեակի առաջին քարտուղարին։

Առեւտրական և Հանրօգուտ շինութեանց նախարարութիւնը հրահանգ խնդրեց Բ. Դռնէն։

ՍԻԿԻԼԻԱՅԻ օսմանեան հիւպատոսը կղզիին գինիի վաճառականութեանը վրայ տեղեկագիր մը ղրկեց ձեռնհաս իշխանութեան։

ՆԵՐՈՒՄ.—Բաղըր Եուսուֆ անուն մարդ մը, որ իբրեւ մարդասպան տասնըհինգ տարուան բանտարկութեան դատապարտուած էր, ներման արժանացաւ, որովհետեւ թէ՛ ծերացած է, թէ՛ իր պատժոյն երկու երրորդ մասն սպառած և թէ բանտարկութեանը միջոցին գոհացուցիչ վարք մը ունեցած է։

—Սինոպի Մերզիֆոն գիւղացի Մէհմէտ, որ իբրեւ հօզկանտար ցկեանս տաժանակիր աշխատութեան դատապարտուած ըլլալով տասնըչորս տարիէ ի վեր Սինոպի բանտը կը գտնուէր, ծերացած ըլլալուն համար անպարտ արձակուեցաւ։

ՄԱՏՐԱՍԻ (Հնդկաստան) օսմանեան հիւպատոսը՝ Առեւտրական և Հանրօգուտ շինութեանց նախարարութեան ղրկեց վիճակագրութիւն մը, որ տեղեկութիւններ կը պարունակէ Թուրքիոյ և Մատրասի միջեւ կատարուած առեւտրական յարաբերութեանց վրայ։

ՈՍՏԻԿԱՆՈՒԹԵԱՆ Դրան քննիչ ժողովոյ նախագահ Հիւսնի պէյի աղջիկն, որ ժամանակէ մը ի վեր հիւանդ էր, մեռաւ։

ԽՃՈՒՂԻՆԵՐԸ. — Հանրօգուտ շինութեանց նախարարութիւնը գրեց Բ. Դրան թէ նահանգաց մէջ խճուղիներու աշխատութեան փոխարէն սահմանուած տուրքը կանոնաւոր կերպով չգանձուիր, որով խճուղիներուն շինութիւնն ու նորոգութիւնը յապաղմանց կենթարկուի։ Բ. Դուռը գրեց նահանգաց պաշտօնէութիւններուն որ այդ գանձումները կանոնաւոր կերպով կատարեն։

ԴԱՏԵԿԱՆ նախարարութիւնը, կ՚ըսէ Իգդամ, գրեց Դամբէշմանիի նահանգին վերաքննիչ ատենի ընդհանուր դատախազին դատաստանի ենթարկել Չերքէզ գաւառակի Նաիպ ու նախկին դատարանին նախագահ Հասան Լութֆի էֆէնտին, անդամ Մէհմէտ ու Խալիլ էֆէնտիները և ոստիկանութեան պաշտօնեայ Ալի աղան, որք Ահմէտ անուն անձը երկու օր բանտարկած են ապօրէն եղանակաւ։

ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՈՅ ԱՐԿԱԾ.—Իզմիր-Ալաշէհիրի երկաթուղւոյ կառախումբը՝ Մենէմէնի կայարանին մէջ տղայ մը կոխոտեր և երկու ոտքերը կտրեր է։

ՈՒՆԳԱՊԱՆԻ մօտ առջի գիշերը Զիվէր անուն երիտասարդը սպաննող անձինք ձերբակալուեցան։ Ասոնք էին Լոնձացի Լեւոն և Մօշօն։ Երկուքն ալ Ոստիկանութեան Դուռը ղրկուեցան։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ աշտարակին մօտը գտնուած տունէ մը երէկ տասը չորս տարեկան տղայ մը՝ Ֆրանչէսքօ Սամսէթ երրորդ յարկէն փողոց ինկաւ. մէկ թեւը կոտրեցաւ և երեսն ալ վիրաւորուեցաւ։

ՍԾԻՐ.—Մանուկ անուն նուագածու մը երէկ ժամ 7ին Ղալաթիոյ Զիւլֆէքա փողոցին մէջ՝ Պանճէլի սրճարանին առջեւ կը տեսնուէր Մարիօրա անուն անպարկեշտ կնոջ մը հետ, երբ սրճարանին սպասաւորը Եօրկի վրան գնաց և կնոջը թեւը քաշեց. Մանուկ արգիլեց։ Եօրկի դաշոյնը քաշելով մխեց Մանուկի փորը։ Եօրկի ձերբակալուեցաւ. իսկ Մանուկ, որուն վէրքը ծանր է, հիւանդանոց տարուեցաւ։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԶԵԿՈՒՑՈՒՄՆԵՐ

Հետեւեալ Պաշտօնական Զեկուցումները հաղորդուած են ի հրատարակութիւն.

«Երէկ ուրբաթ, Սէլամլըքի արարողութենէն յետոյ, Վեհ. Սուլթանին կողմէ շնորհեալ արտօնութեամբ, աւստրեւհունգարական դեսպան Պառոն ֆօն Քալիչէ, յետոյ սպանիական դեսպան Պ. Վէնսէզլաօ Րամիրէզ տը Վիլլա Ուրութիա և հուպը ֆրանսական դեսպանատան գործակատար Պ. տը Լա Պուլինիէռ պատիւ ունեցան Ն. Վեհափառութեան ներկայանալու։»

—«Հայոց Պատրիարքական Տեղապահ Գեր. Տ. Բարթուղիմէոս Սրբազան՝ Պատրիարքական Տեղապահ անուանուելուն առթիւ՝ իւր երախտագիտութիւնն ու հպատակութիւնը՝ յոտս կայս. գահոյից մատուցանելու համար երէկ, ուրբաթ, կայս. պալատ գնաց և Սէլամլըքի արարողութենէն յետոյ Վեհ. Սուլթանին կողմէ շնորհեալ արտօնութեամբ, պատիւ ունեցաւ Ն. Վեհափառութեան ներկայանալու։»

—«Վեհ. Սուլթանին բարձր նախագահութեամբ կազմեալ և Անատոլուի նահանգաց մէկ քանիներուն յատուկ նպաստամատոյց յանձնաժողովին կողմէ կատարուած հանգանակութեան գումարը հասած է՝ իսլամեան աղօթատեղիներու համար՝ 73,623 ղրուշի և ընդհանուր հանգանակութեան համար ալ 90,851 ղրուշի։»

ԱՄԱՌՆԱՑԻՆ ԹԱՏՐՈՆ

Մնակեան էֆէնտիի օսմ. թատերական խումբը վաղը գիշեր (կիրակի) Նշան-Թաշի Օտօնա թատրոնին մէջ պիտի ներկայացնէ

ԲԱՍԲԱԼԻԱ ԿԻՖԷՍԻ

իդէալական տեամ եօթն արարուածով, առաջին անգամ ներկայանալի, որուն պիտի յաջորդէ ծիծաղաշարժ զաւեշտ մը։ Մնակեան թատերախումբին ներկայացումները հետզհետէ կը գնահատուին ու համակիր ընդունելութիւն կը գտնեն Բերայի հասարակութենէն, թէ՛ խաղերուն ընտրութեամբ և թէ՛ ներկայացման մասին տարուած խնամքին պատճառաւ։ Արդէն իսկ, այդ խումբը կազմող ծանօթ ու ճարտար դերասաններուն ու դերասանուհիներուն անունը գրաւական է այս յաջողութեան։

ԵԷՆԻ-ԳԱՊՈՒԻ

ԹԱՂԱՅԻՆ ԽՆԴԻՐԸ

Մօտերս չարաթերթին մէջ գրութիւն մը երեւցաւ Կ. Մինասեան ստորագրութեամբ, որ մեր թաղի մի քանի պատուաւոր անձանց արժանապատուութիւնը վիրաւորած էր, ինչպէս նաեւ զիս ալ։ Որովհետեւ Եէնի Գաբուի մէջ Կ. Մինասեան անուամբ մարդ չկայ, հետաքրքիր եղանք իմանալու թէ՝ արդեօք ո՞վ է այս գրութեան հեղինակը։ Վերջապէս ստուգեցինք թէ այդ անունը կեղծ մ՚է եղեր։

Եւ որովհետեւ նոր ընտրութիւն պիտի ըլլար, նամակին հեղինակը կաշխատի իր մի քանի պաշտպանները թաղական ընել, իր պաշտօնը չկորսնցնելու համար, ուստի պէտք եղած անուղղակի միջոցներուն կը դիմէ, բայց եկու տես որ եր Հալէ-ը է տէրէ- կէնէ։ Գիտնալով թէ ընտրութեան պահուն եղած դեղծումները մատնանիշ ընողները մենք էինք և տեսնելով յուսահատ ըլլալը, ուրիշ միջոց չգտներ եթէ ոչ հայհոյանքներու տարափ մը թափեցնել մեր գլխուն, առոյ ալ գոհ չըլլալով կոյր իմ անձիս դէմ զրպարտութիւններ ընել, զիս ճարտարապետ կը կոչէ գիտնալով հանդերձ թէ ես ճարտարապետութիւնը ուսած եմ կայսերական գեղարուեստից վարժարանին մէջ՝ նշանաւոր ճարտարապետ Ալեքսանդր Վալօռիէ, նաեւ վկայական իսկ ստացեր վաւերացմամբ Մէարիֆի։

Կըսէ նաեւ թէ կալուածոց գործը իրեն չվստահելնուս համար եմ։ Անվստահելի՞ եղած եմ երբ երկու հարիւր ոսկիոյ վնաս մը իրենց մատնանիշ կըլլամ, երբ կալուածոց գործը դեռ նոր կսկսի։

Չեն քաշուած նաեւ զիս բաղդախնդիր կոչելէ, խնդրեմ ամուսնացեալ ըլլալով տէր և որոշ բնակարան ու արուեստ ունեցող մը (ոչ թէ ինքնակոչ) բաղդախնդիր կոչո՞ւի երբե՞ք ն ոչ սուած է, ամօթ այն անպատկառ անձերուն որ երբ կիրքը ու շահը զիրենք կուրացնէ, ալ ամեն բան ընելու և խօսելու չեն քաշուիր։ Եւ քանի որ շահ բառը արտասանեցի, պէտք է յարեմ թէ ես երբեք շահ սպասած չեմ Եէնի-Գաբուի կալուածոց շինութեններէն։ Տնտեսական Խորհուրդը այս մասին պարտաւոր է վկայել, ես բոլորովին անձնուէր ծառայութիւն մը մատուցանել կը մտեէի յօգուտ թաղիս եկեղեցւոյն, այս ընդունելութիւն պէտք էր ըլլար իմ բաժինս։

Կըսեն թէ օրինաւոր ընտրութիւն մը կատարուելով վեց անձեր ընտրուեցան։ Երբ ընտրութիւնը օրինաւոր էր, ինչո՞ւ Վարչութիւնը բեկանեց։

Կը յուսամ թէ Պատկ. Վարչութիւնը կը փութայ չեզոք անձերէ բաղկացեալ խորհուրդ մը կազմել որով վերջ պիտի տրուի կարգ մը քսու անձանց ստրարքներուն։

Ե. ՅՈՎՀԱՆՆԷՍԵԱՆ

21 Յուլիս, 96

Եէնի Գաբու

Աստի անտի

ՑՈՓԱՆԱՑ ԸՆՏԱՆԻՔԻ ՄԸ ՎՆԱՍՆԵՐԸ

Գերմանիոյ մէջ դարուս վերջերը գինեմոլութենէ մեռեր է կին մը։ Անկէ ի վեր այդ կնոջ զաւակներուն ու թոռներուն թիւը հասած է 831ի։ Ասոնց 709ին վիճակն ու ապրելու եղանակը քննուելով սա արդիւնքը ձեռք բերուած է.

106ը՝ ապօրէն կերպով ծներ են, 162ը՝ մուրացկանութեամբ ապրեր, 64ը՝ աղքատաց ապաստանարանը մտեր, 181ը՝ գարշութեան մէջ իրենց կեանքը վերջացուցեր, 76ը՝ իբրեւ ոճրագործ դատապարտուեր, և 7ը՝ մահուան դատապարտուեր են։ Գերմանական կառավարութիւնն եօթանասունհինգ տարուան մէջ այդ ընտանիքին պատճառաւ 6,250,000 մարք վնաս կրեր է։

* * *

Պ. Բօյ Ռէյմօն հաշիւ բրած է թէ Փարիզի մէջ գինեմոլներն ո՛րչափ ծախք կը պատճառեն կառավարութեան։ Ատկէ կերեւի թէ իւրաքանչիւր հիւանդանոց ամիսը միջին հաշւով 72 գինեմոլներ կընդունի՝ այր թէ կին՝ որք անկարող են ո և է բան ընելու։ Ասոնք մարդկային ընկերութեան օգուտ մը չունենալէ զատ 900,000 ֆրանքի վնաս մ՚ալ կը հասցնեն։

ՀԱՐԻՒՐԱՊԵՏ ՏԻԶԻ ՈՒՂԵՒՈՐՈՒԹԻՒՆԸ

Անգլիոյ Թագուհւոյն անձնական նիզակակիրներուն հարիւրապետներէն Պ. Տիզ անգլիացիներու ճամբայ ելած էր Թիպէթի մէջ ուղեւորութիւն մը կատարելու՝ արեւմտաքէն արեւելք։ Հարիւրապետը իր ուղեւորութեան պահուն Ջամբօ գետին մէջ հասող բոլոր գետերու մէջ փոքր տուփեր պիտի նետէ, որոց մէջ անգլիերէն ու ֆրանսերէն ծանօթութիւններ պարունակող մագաղաթներ կան։ Կը յուսայ թէ այդ տուփերէ մէկ քանին պիտի կրնան ձեռք անցնիլ Պրահմաբութրայի, Սալուէնի և Մէքօնկի մէջ, ինչ որ պիտի դիւրացնէ լուծելու այն խնդիրը որ կայ այդ գետերու ակբիւրին և իրենց առնչութեան նկատմամբ։

Ծանօթութիւնները կարգահամար մը պիտի ունենան։ Տուփին վրայ պղինձէ պնակ մը պիտի գտնուի՝ որուն վրայ գրուած պիտի ըլլայ անգլիերէն ու ֆրանսերէն՝ «Կը խնդրուի բանալ» և հարիւրապետին անունը։ Մագաղաթին մէկ կողմը գրուած է որ այդ ծանօթութիւնը Լոնտոնի աշխարհագրական արքայական ընկերութեան ղրկուի՝ ճշդիւ նշանակելով գտնուած տեղը։

ՇՈՒՆԵՐՈՒ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ

Փարիզի մէջ ամուսնական գործակալութիւն մը կայ... շուներու համար։

Կին մ՚է այդ գործը վարողը, որ կը բնակի Ժառտէն տէ Բլանթի Թաղը։ Ենթադրենք թէ մէկը գեղեցիկ էգ շուն մը ունի և կուզէ անոր ձագերը ունենալ, անմիջապէս կը դիմէ այդ կնոջ, որ հարկ եղած տեղեկութիւնները ստանալէ յետոյ յանձն կառնու անոր շունին յարմարող արու շուն մը գտնել։ Եթէ մէկը գեղեցիկ արու շուն մը ունի, այդ կինը անպատճառ կիմանայ և անոր ներկայանալով «փայլուն ամուսնութիւն մը» կառաջարկէ շունին համար։

ՕԴԱՅԻՆ ՈՒՂԵՒՈՐՈՒԹԻՒՆ

Պ. Պ. Մօրիս Ֆարման ու Պըրդանսօն՝ ծանօթ օդաչուները ի մօտոյ օդային ուղեւորութիւն պիտի կատարեն և պիտի փորձեն օդին մէջ աւելի շատ կենալ քան ինչ որ մինչեւ հիմա կեցած են ուրիշ օդաչուներ։

Ցարդ օդային ուղեւորութիւն կատարողներէն Պ. Պ. Կասթօն Թիսսանտիէ, Բոսօէ-Սըրինէլլի և Սիվէլ՝ 1875ին՝ Զէնիթ օդապարիկով 24 ժամ 40 վայրկեան օդին մէջ կեցան առանց երբեք հաղորդակցութիւն մը ունենալու երկրին հետ։ Ասոնցմէ վերջին երկուքը ամիս մը յետոյ 8600 մեդր բարձրանալով շնչահեղձ եղան։

1892 Հոկտեմբերին Պ. Պ. Պըրդանսօն ու Պան և ուրիշ երկու անձեր քսան ժամ օդին մէջ մնացին և յետոյ Անկուլէմի մէջ վար իջան։ 1895ին Պ. Հէռվէ քսան ժամ օդին մէջ մնաց հիւսիսային ծովուն վրայ։ Պ. Մալլէ 1892ին Փարիզէն մեկնելով երեսունվեց ժամէն վար իջաւ ի Գերմանիա՝ մէկ քանի անգամներ կենալէ յետոյ։

Պ. Պ. Պըրդանսօն ու Ֆարման յառաջիկայ Սեպտեմբերին ճամբայ պիտի ելնեն, որովհետեւ այդ միջոցին հովերն իրենց առաւել նպաստաւոր պիտի ըլլան՝ Եւրոպայէն անցնելու համար։ Այդ օդաչուները կը յուսան ուղղակի Ռուսիա երթալով հոն վար իջնել։

ԹԷ ՈՐՉԱՓ ԼՈՒՑԿԻ ԿԸ ՍՊԱՌԻ

Վիճակագրութեամբ զբաղող անձ մը հաշւեր բրեր է թէ Եւրոպայի մէջ իւրաքանչիւր անհատ եթէ օրական եօթնական լուցկի սպառէ, օրական սպառումը կը հասնի երկու միլիառի և տարեկան ալ 730 միլիառի։ Այդչափ լուցկիներ եթէ քովէ քով դրուելով գիծ մը շինուի, 36 միլիառ մեդր երկայնութիւն կունենայ։ 6000 լուցկի մէկ քիլօ կը կշռէ, որով Եւրոպայի մէջ գործարանք օրական 300,000 քիլօ փայտ կսպառեն, հետեւաբար Եւրոպայի մէկ տարուան լուցկիի պէտքին համար չորս հարիւր խորանարդ մեդր փայտի պէտք կայ։

ՏԵՂԱՓՈԽՈՒԹԻՒՆ

Տոքթ. Ա. Գարագաշ իւր բնակութիւնը փոխած է նախկին բնակարանին մօտ Բերա, Շիշլի փողոց թիւ 21 տունը Միսկ փողոցի անկեան մօտ։ 2—6

ՌՕԲԸՐԴ ՔՈԼԷՃ

Սոյն Քոլէճ, հաստատեալ կայսերական Բարձր Իրատէով, կազմակերպեալ է Եւրոպեան ու Ամերիկեան նոյնօրինակ հաստատութեանց նման, ունենալով նշանաւոր դասատուաց կաճառ մը, որով կը կառավարուի։ Նաեւ ընտիր եւ յաջողակ ուսուցիչներ՝ Հայերէն, Պուլկարերէն, Գաղիերէն, Գերմաներէն, Յունարէն եւ Թրքերէն լեզուաց համար։ Ունի գրատուն մը, իբր 5000 հատորներէ բաղկացեալ, երկրաբանական, հանքաբանական, կենդանաբանական եւ բուսաբանական հաւաքածոյներ, եւ բնագիտական, Տարրաբանական, Բնախօսական եւ այլ բազմաթիւ գործիներ։

Քոլէճին նպատակն է ժամանակիս պահանջմանց համաձայն բարձրագոյն կարգի կրթութիւն մը տալ իրեն դիմող երիտասարդաց. նոր տնօրէնութիւնը եղած են բնական գիտութեան դիւրութիւններ ընծայելու համար։

Ռօպէրդ Քոլէճի մէջ աւանդեալ գրական եւ գիտական ուսմանց լեզուն Անգլիերէն է. սակայն իւրաքանչիւր ուսանող պարտաւորեալ է ուսանիլ իւր մայրենի լեզուն եւ տոհմային պատմութիւնը։ Հայերէն լեզուի եւ դպրութեան համար գծեալ է ուսման կատարեալ ընթացք մը որուն պիտի հետեւի իւրաքանչիւր հայ ուսանող։

Հաստատութեան քարաշէն եւ հոյակապ շէնքերը կառուցեալ են ի Ռումէլի Հիսար, Վոսփորի Եւրոպեան կողմը գտնուող բերդերուն ետեւը բլրոյ մը վրայ, որոյ դիրքը Վոսփորի ափանց վրայ գեղեցկագոյնն եւ ամենէն առողջարարն համարեալ է։

Քոլէճին յառաջիկայ տարեշրջանը կը սկսի սեպտեմբեր 5/17ին։ Մանրամասն տեղեկութեանց համար պէտք է դիմել առ. Տեսչութիւնն որ ի Ռումէլի-Հիսար։ 574 13—24

Արեւելք

ՂԱԼԱԹԻԱ, Օգոստոս 3/15 1896

Այսօր Լուսինկայ Ս. Աստուածածնայ տօնին առթիւ Ղալաթիոյ Պօրսան գոց է։

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆՔ

ՓԱՐԻԶ 14 Օգոստոս		
Քոնսոլիտ Օսմ. B Կնիկ. Ֆր.	——	—
» » C » »	19	80
D (Բացուած »	——	—
(Գոցուած »	19	37
Ռումելիի Երկաթուղի »	97	50
Բրիօրիդէ »	435	—
Մաքսային Պարտաթուղթք »	455	—
Օսմանիյէ »	353	—
Ռէժիի Բաժնեթուղթ »	335	—
Պանք Օթոման (անուանկին.) »	534	50
Ռանթ Ֆրանսական 3 0/0 »	102	80
» » 4 1/2 0/0 »	105	42
» Իտալական »	86	35
Քրէտի Լիոնէ	778	—
Քրէտի Ֆոնսիէ »	——	—
Քոնդուար տ'էսքոնդ »	——	—
Սուէզի Բաժնեթուղթ »	——	—
Եգիպտական Միացեալ »	528	—
Չէք Լոնտոնի վրայ »	25	180
ՎԻԷՆՆԱ 14 Օգոստոս		
Ռումելիի Երկաթուղի Ֆիօրին	49	20
Օսմ. Ռէժի »	158	—
Փոխանակ. Լոնտոնի վրայ ի տես	120	05
» Փարիզի »	——	
ԼՈՆՏՈՆ 14 Օգոստոս		
Քոնսոլիտ Օսմանեան A Ա. Օ.	63	—
» » B »	32	12
» » C »	19	25
D (Բացուած »	——	—
(Գոցուած »	19	18
Օսմ. Փոխ. 1891ի 4 0/0 { Երաշխաւորեալ.	——	—
» » 1894 3 1/2 0/0 { Եգպ. Հրկ.ով	——	—
Պանք Օթոման (վճարեալ) »	11	43
Այտընի Երկաթուղի »	11	—
Միացեալ Եգիպտական »	104	50
Առանձնաշնորհեալ » »	——	—
Անգլ. Քոնսոլիտէ »	113	25
Պուլկար. Փոխառ. »	——	—
» » Նոր 6 0/0 »	95	—
Ռանթ Հելլենական 5 0/0 1881 »	29	50
» » 5 0/0 1884 »	29	50
Փոխանակ. Փարիզի վրայ 3 ամիս	25	325
ՊԵՐԼԻՆ 14 Օգոստոս		
Օսմ. Փոխառութիւն 1888ի Մարք	——	—
Ռումելիի Երկաթուղի »	97	—
Անատոլուի Երկթ. 1/4 Պրեթ. »	——	—
Փոխանակ. Լոնտոնի վրայ 3 ամիս	20	350
» Փարիզի » 3 ամիս	——	—
[illegible] Երկաթուղի	——	—

ԴԻՒՐԻՆ ԵՂԱՆԱԿ

Ֆրանսերէն ընթերցանութեան եւ զրուցասրութեան

Պատրաստեց

Ե. Թ. ՀԻՆԴԼԵԱՆ

Դպրոցական յառաջիկայ վերամուտին առթիւ Ցարգոյ տեսուչներու եւ դաստիարակներու ուշադրութեան ու քննութեան կը յանձնուի այս նոր քերական-ընթերցարանը՝ որ մանկավարժական ընտրելագոյն մէթոտով կը սորվեցնէ ֆրանսերէն ընթերցանութիւն։

Բայց ինչ որ մասնաւոր առաւելութիւն մը կուտայ այս նոր երկասիրութեան, սա է թէ՝ տղայն A, B, Cին ճանչցած օրէն՝ խօսակցական (նուէսեան) մէթոտով պիտի վարժուի նաեւ զրուցատրութեան։

586 ԳԻՆ 2 ՂՐՈՇ 8—15

ՆՈՐ ԼՈՅՍ ՏԵՍԱՒ

ԾԱՂԿԱՔԱՂ

Հաւաքածոյ աշխարհիկ լեզուէ

Արձակ եւ ոտանաւոր

ՄԻՋԻՆ ԸՆԹԱՑՔ

17րդ Հրատարակութիւն

Ս. ԳԱՒԹԸՍԱՆԻ

Հայ լեզուի Ուսուցիչները կրնան դիմել «Գազասքեր խան թիւ 16,» եւ մէյմէկ օրինակ նուէր տանալ այս նոր գրքէն։ 584 4—10

ՇԱՆԹԱՐԳԵԼ

ԵԼԵՔՏՐԱԿԱՆ ԶԱՆԳԱԿ

եւ ուրիշ ամեն տեսակ ելեքտրական գործիք

ԱՆՕՐԻՆԱԿ ԱԺԱՆ

Ընտիր ապրանք, խնամեալ աշխատութիւն

1890ԻՆ ՀԻՄՆՈՒԱԾ ՏՈՒՆ

Ս. Վ. ԱՃԷՄԵԱՆ ԵՂԲԱՐՔ

ՅԱՆՁՆԱՌՈՒ—ԵԼԵՔՏՐԱԳԷՏՔ

ԼՅՅՅՅՈՒՆՔ ԴԷ ՏՈՒՔԵՆ

14 եւ 19, Զիվէր Պէյ խան, 14 եւ 19

Քիւրէքճիլէր — Կալաթա

ՏՈՔԹԷՕՐ Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ԿԻՐՈՅՆԱԳԷՏ, ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ [illegible]

(Հաստատուած յամին 1852)

Նորահնար գործիքի մը միջոցաւ ամենասաստիկ [illegible] կը լեցնեն, ցաւով դիմել եւ բուժուած վերս [illegible] Թուրբ, ծամոնելիուր, եւ դիմացկուն արհեստական [illegible] բնական, դէմքի ձեւաւորութիւն - (ըստ տարիքի), ծամողութիւն, եւ ազատ արտասանութիւն երաշխաւորելով։ «Ակռաքիթ» կոչուած բերնի հիւանդութիւնը, երբ այցելութեամբ կատարուելա- [illegible] պէս կը բուժեն, ինչպէս նաեւ Ամերիկացիք դեղերու, եւ նորահնար ա՞ ցաններու միջոցաւ առանց ցաւի ատամնահանութիւն։

Թիւ 396 Մեծ Փողոց Բերա, (Նանիի գարեջրատան վրայի յարկը ճիշտ Զալուքճեանց դէմն)։

Գատըգիւղի յաճախորդք կրնան դիմել նաեւ իրենց բնակարանը Թիւ 1 Նոր բացուած Իրի- սօվէի փողոց ամէն օր։

Ց. Գ. Հաւաստելու համար Եւրոպայոյ եւ Ամերիկայի առաջին կարգի Ատամնաբուժներու՝ ժմեռները կիրակի օրն ալ, ինչպէս նաեւ մինչեւ կէս գիշեր հիւանդ կ՚ընդունին Բերայի գործառնելինին։

410

ՀԱՅՈՒՀԵԱՑ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

ԱՏԱՔԱԶԱՐ

Տամներկուերորդ Տարեշրջան

Վարժարանիս յառաջիկայ տարեշրջանը կըսկսի Սեպտ. 2 (Ն. Տ.)։ Տարեթոշակն է 10 ոսկի, վճարելի երկու մասնաւ կանխիկ. 5 ոսկի Սեպտ. ի սկիզբը եւ 5 ոսկի Բ. շրջանին սկիզբը։ Դաշնակի համար 3՝ եւ երգեհոնի համար 1½ ոսկի յաւելուածական գումար մը կը պահանջուի։ Թոշակներն պէտք է անպատճառ կանխիկ վճարել յիշեալ մասնաւոր ընթերով։

Աւելի տեղեկութեանց համար դիմել առ. Տօքթ. Ս. Գավալճեան, ատենապետ Խնամակալութեան, կամ առ Յովհաննէս էֆ. Գոնտայեան, Պայպըլ Հաուզ, Կ. Պոլիս։ 601 1—5

ԲԱՐՁՐԱԳՈՅՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

ՊԱՐՏԻԶԱԿ

Վարժարանիս նպատակն է ժամանակիս պահանջներուն համաձայն միջնակարգ կրթութիւն մը տալ իր աշակերտներուն։ Ունի ուսուցիչներու կարող խումբ մը։ Նոր շրջանին համար կարեւոր փոփոխութիւններ մտցուած են յայտագիրին մէջ։

Առաջիկայ շրջանը պիտի սկսի սեպտեմբեր 2ին (Ն. Տ.)։ Գիշերօթիկ աշակերտները կը վճարեն տարեկան տասնեւհինգ օսմ. ոսկի։

Աւելի մանրամասնութիւններու համար դիմել, տնօրէնին՝ Մր. Ր. Չէմպըրսի, Պարտիզակ. կամ Յովհ. աղա Գոնտայեանի, Ամերիկան խան, Ստամպօլ։ 600 2—8

ՏՕՔԹԷՕՐ ՃԷԼԱԼԵԱՆ

ՄԱՍՆԱԳԷՏ

ԳԱՂՂԻԱԿԱՆ ԵՒ ԾՆՆԴԱԿԱՆ ԳՈՐԾԱՐԱՆՆԵՐՈՒ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ

Կալաթա կամուրջին դէմը Թիւ 7

546

ՀԱՒԱՔԻՉ

ԿԱԼՈՒԱԾԱԿԱՆ ՀԱՍՈՅԹՆԵՐՈՒ

Ղալաթիա, Իզմիրլի օղլու խան, Թիւ 1

ՆԱՅԻՊ ՓԱՓԱԶԵԱՆ

Անոնք որ կալուածատէր են, գիտեն թէ որ աստիճան դժուար գործ մ՚է հասոյթներուն գանձումը։

Տասնեւհինգ տարուան փորձառութեամբս կուգամ այս դժուարութենէն ազատել այն կալուածատէրները, որոնք բարեհաճին ինծի յանձնել իրենց կալուածական հասոյթներու հաւաքչութեան գործը։

Վեցամսեայ փորձ մը կատարելապէս պիտի համոզէ զիրենք։

Հաւատարմութիւն և գաղտնապահութիւն կատարեալ։ 4—5

ՏԵՂԱՓՈԽՈՒԹԻՒՆ

Ծանօթ փաստաբան Դէորգ էֆ. Ալիքսանեան իւր բազմաթիւ յաճախորդաց դիւրութիւն մ՚ընծայելու համար, իր գրասենեակը փոխադրեց պարսկական հիւպատոսարանին դէմ Ըվաճեան Խան թիւ 6, ուր ըստ առաջնոյն կը ստանձնէ առեւտրական եւ պատժական ամէն տեսակ դատեր, հիւպատոսարանաց վերաբերեալ գործեր, նոյնպէս պաշտօնական գրութեան խմբագրութիւններ ալ կը կատարէ խիստ դիւրամատչելի պայմաններով։

610 1—10

Տոքթ. Յակոբ Մանուկեան

Տասնըհինգ տարիներ Գամէշմանիի նահանգին արանց ու կանանց հիւանդանոցներուն մէջ բժշկութիւն ընելով մասնագիտութիւն ստացած է արանց ու կանանց յատուկ ծննդական գործարաններու ու մորթի հիւանդութեանց եւ վիրաբուժական գործողութեանց։ Տօքթ. Մանուկեան մայրաքաղաքս գալով հաստատուած է Կէտիկ-Փաշա հայոց եկեղեցւոյն մօտ 32 թիւ տունը, ուր կը դարմանէ իրեն դիմող հիւանդները։ Երկուշաբթի ու հինգշաբթի օրերը ժամ 7 էն 10, ձրիաբար կը դարմանէ աղքատները։

590 4—20

ԳՈՐԾԱՐԱՆ

Զանազան տեսակ յօճումի

ՍԱՐԳԻՍ ԱԼԱՄԵԱՆ

Եսկի-Զապթիյէի դիմացը Թիւ 57

ՊՈԼԻՍ

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ ՊԱՂՏԱՏԼԵԱՆ ԳՐԱՏԱՆ

ԷՆՑԻԿԼՈՓԷՏԻԱԿԱՆ

ԲԱՌԱՐԱՆ

ՖՐԱՆՍԵՐԷՆԷ ՀԱՅԵՐԷՆ

ԳԻՆ 22 ՂՐՇ.

Դրպանի Ֆրանսահայ Բառագրքին երկրորդ տպագրութիւնն ալ սպառած ըլլալով, եւ՝ միւս կողմէն՝ ԱՄԷՆ ԲԱՌ պարունակող բառարանի պէտքն զգալի ըլլալով, Եղիա էֆէնտի Տէմիրճիպաշեան յանձնուեցաւ յօրինել Ֆրանսահայ Բառարան մը, որ անընդհատ շարունակութեամբ ահա ի լոյս կ՚ընծայուի։ Տեղոյ խնայողութեան համար ի գործ դրուած արուեստական միջոցներու շնորհիւ անհաւատալի խտութիւն մ՚ունեցող միջակադիր սոյն Ֆրանսահայ բառարանը, յօրինուած հետեւողութեամբ Լիդրէի տիեզերական բառագրքին, կը պարունակէ Ֆրանսերէն լեզուին գրեթէ բոլոր բառերն իրենց բոլոր առումներով, ինչպէս եւ ամենէն գործածական ոճերն։ Տէմիրճիպաշեան էֆէնտի բառաշինութեան մասին իւր ունեցած մասնաւոր յարմարութեամբն որով բազմաթիւ բառերով ճոխացուցած է հայ լեզուն, գտած է լեզուին պակսած գրական, գեղեցկագիտական, իմաստասիրական, գիտական եւ արհեստական բառերուն հայերէններն, այնպէս որ կատարեալ բառագիրք մը կրնայ համարուիլ Բառարանս ունեցած այս եռեակ առաւելութեամբը, այսինքն առաւելութիւն Ֆրանսերէն բառից, առաւելութիւն նոր առմանց, առաւելութիւն 15—20,000 նորակերտ հայերէն բառից։

Այս բոլոր առաւելութեամբը Ֆրանսահայ Բառարանս, որ կը պարունակէ 966 երես, կազմեալ՝ կը ծախուի անօրինակ գնով։ 522 31—40

ՄԱՆԿԱՊԱՐՏԷԶԻ ՆԻՒԹԵՐ

Մանկապարտէզի նիւթերու ճոխ հաւաքածոյ մը, չափաւոր գիներով, պատրաստ է «Բիւզանդեան» գրատան մէջ։ Պէտք ունեցողը՝ կրնան դիմել ի Ղալաթիա, Սեդրոս Խան, թիւ 5 (Բէրշէնպէ Պազար) որ միակ կեդրոնավայրն է յիշեալ նիւթերու։ 558 2—21

ԲԱԶԷ

ՄԵԾ ՀԱՅ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ՊԱՏՐԱՍՏ ԵՒ ՉԱՓՈՒ ՎՐԱՅ ՀԱՆԴԵՐՁԻՑ

Կ. Պոլիս, Մահմուտ Փաշա, Ապուտ էֆէնտի Եէնի Զարշը, Թիւ 5, 6

Վաճառատունս պատիւ ունի ծանուցանել ազնիւ Հասարակութեան թէ՛ ի վիճակի է հայթայթել անմրցելի գներով թէ՛ պատրաստ և թէ չափու վրայ հանդերձեղէնք։ Տնօրէնութիւնն՝ սերտ յարաբերութեան մէջ լինելով Ֆրանսայի ամենէն լաւ գործարանաց հետ, կարողացած է ի ձեռին ունենալ ազնիւ չուխայներու ստուար քանակութիւն մը որ հրապարակի վրայ ծախուած պատրաստ հանդերձեղէններու ցաւալի վիճակն և սղութիւնն իսկոյն կը պարզէ լաւ դիտողին։ Գերման-Աւստրիական կեղծ պատրաստութիւններէ խորշած, միայն զուտ բուրդ Ֆրանսական, Անգլիական և Պելճիքական լաւ ապրանքներ տեղական ընտիր գործաւորութեամբ պատրաստել և տեղը գներով ծախել, այս եղած է վաճառատանս նշանաբանն։ Հրապարակէն չուխայ գնելով, պատրաստ զգեստ ծախելու ճգնող վաճառատուններն այցելելէ առաջ, կը խնդրուի անգամ մը դիմել մեր վաճառատուններն ալ։

Վերջին գին. Թիւը 2 ղրշ.

540 24—100

ՄՈՍ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Թէպօ շոգենաւը օգոստոս դէպ ի 7ին Լիվըրբուլէն աստ կ՚սպասուի։

ԹՕՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿ.

Վօլնո-ւոնօ շոգենաւը, նաւապետ Շուէն, նըհանսւր վաճառքով Հըլէն հոս հասած պարպած և Օտեսա ուղեւորած է։

Իսկօ շոգենաւը, նաւապետ Ուայըն, ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս հասաւ։

Տօ-րօ շոգենաւը, նաւապետ Մաքքըրմ, ընդհանուր վաճառքով Հըլէն մեկնած է ամսոյս 10ին և 24ին հոս կ՚սպասուի։

ՓՇՈՐ ՊՐԱՈՒ

Միւնիխ, Պավիէռ

Հայթայթիչ Գերմանիոյ կայսր ու Բրուսիոյ Թագաւոր

Վիլհէլմ Բ.ի

Պաւիէրայի գարեջուր, Կ. Փշորի գարեջրատան

Առեւտրական Խորհրդական

Աւստրիոյ-Հունգարիոյ Թագաւոր կայսեր եւ Պաւիէրայի

խնամակալ իշխանին

Առաջնակարգ գարեջուր Պաւիէրայի, ուրիշ ամեն գարեջուրներէն գեր ի վեր, բոլորովին զուտ, համեղ եւ զօրարար ըմպելիք, ամեն եղանակներու յարմար, ճանչցուած եւ յանձնարարուած նշանաւոր բժիշկներու կողմէ։

Գարեջրատունը 1820ին հաստատուած է. ինք առաջինը եղաւ որ 1854ին սկսաւ գարեջուր արտադրել շիշով։

Տարեկան արտադրութիւնն է 600,000 հեկտոլիտր։ Կեդրոններ Գերմանիոյ եւ Զուիցերիոյ բոլոր մեծ քաղաքներուն մէջ, ի Լոնտոն, Փարիզ, Հավր, Ռուէն, Պրուսէլ, Լիէժ, Անվէրս, Ամստերտամ, Հաակ, Ռոթերտամ, Միլան, Հռոմ, Վիեննա, Նիւ-Եորք եւ այլն

Միտալներ եւ վարձատրութիւններ՝ Միւնիխի [1854], Քէօլնի [1865], Փարիզի (1867., Վիեննայի 1873], Հակէնաուի [1874], Ֆիլատելֆիայի (1876), Նիւրէնպէրկի [1882, ոսկի միտալ), Ամսթերտամի 1883, ոսկի միտալ], Պրուսէլի [1888, ոսկի միտալ եւ պատուոյ վկայագիր], Մելպուռնի (1889, առաջնակարգ արժանեաց շքաղրամ պատուոյ յիշատակութեամբ) ցուցահանդէսներէն։

Փշոր Պրաու գարեջուրը կը վաճառուի հետեւեալ գարեջրատուններէ.

Տէմիրճիբաշօլու եղբարց քով, Բերա, Մեծ-Փողոց, Ռուսական դեսպանատան դէմ, Թիւ 480։

Բոլոր Արեւելքի համար միակ ներկայացուցիչն եւ շիշով գարեջուրվաճառողներէ։

«Փշոր Պրաու»

Վիլհէլմ Բալըրա

Բերա Մեծ-Փողոց, 1388 25 Գազար Ամսան 578 39—58

Կահեր, ֆանթէզի եւ իւղական պարտէզի փոր կահր։ Առտնին նիւթեր, խոհանոցի պէտքեր, բիւրեղներ, յախճապակի, բեղրոլաշարժ սարուածներ, բեղրոլաւոր վառարաններ, լուացքի նիւթեր, հայելաւոր դարակ, սառնոցներ, լամպարներ, ջահեր, ծաղկոցներ, սեղանասպասք, մետաղէ նիւթեր, ոսկերչեղէն, պղնձեղէն, զեղարուեստական ու պերճանքի նիւթեր, կաշեղէն, [illegible] փաստաբանի պարունակ, դրամապանակ, այցաքարտի պահարան, եւ այլն։ Դպասենական նիւթեր, թղթեղէն, ուղեւորութեան նիւթեր, արկղ, պայուսակ եւ այլն. շիշեր, ձեռնոցներ, [illegible] ֆանթէզի նիւթեր, զոհարեղէն, ծխելու նիւթեր, լուսաւորութեան նիւթեր. մարմնամարզի նիւթեր, խաղալիկներ, զանազան խաղեր, լուացարան, տուփ, թռչունի վանդակ, չայքաթղէն, [illegible] ծրագներ, լուսանկարի ալպոմներ, տղու կառքեր, հականեխականներ, մետաղ, [illegible] պտերներ եւ այլն։ Գաւազաններ. հովանոցներ, արեւանոցներ, զրպանի եւ պատի ժամացոյցներ, հայելիներ, ուղեւորութեան հայելիներ, ձեռագործի ու զրպանի [illegible] բանհեստական ծաղիկներ։

ՀՐԴԵՀԻ ու ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՆՈՐԹՀ ԲՐԻԹԻՇ ընդ ՄԷՐՔԸՆԹԱՅԼ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 12 433 000
ՀԱՍՈՅԹ 1895 ՏԱՐՒՈՅ 3,161,300

ՆՈՐԹՀԸՐԸՆ ԷՇՈՒՐԸՆՍ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 4,671,100
ՀԱՍՈՅԹ 1894 ՏԱՐՒՈՅ 1,245,300

Ընկերութիւնս Պոլսոյ մէջ ունեցած Միացեալ Գործակալութեան միջոցաւ հրդեհի դէմ ամէն կարգի վտանգաւոր ապահովագրութիւններ ի գործ կը դնեն չափաւոր գնով, և իրենց ցոյց տուած դիւրութիւնները մեծ գումարներ ապահովագրողաց կրնան վստահաբար զիրենք ներկայացնել. Նաև, իբր ապացոյց իրենց հաստատութեան, միայն հրդեհի ճիւղին համար մինչեւ ցարդ տուած վնասնին 20,000,000 Անգլիական Ոսկին կ'անցնի։

579

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՐԻԹԱՅՄ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 500,000
ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ Անգլ. Ոսկի 110,000

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ շոգենաւուց և առագաստանաւուց մէջի ապրանքներն և դրամածրարներն խիստ օգտակար պայմանաւ։ Գնոց և այլոց վրայ տեղեկութիւն առնուլ ուզողք կը հրաւիրուին դիմել Ղալաթիա Մէհմէտ Ալի փաշա խան գետնայարկ թիւ 22 և 22 Կ. սենեակներն, առ **ԳԱՌՆԻԿ Յ. ՍԵՐՈԲԵԱՆ** Գործակալ Կ. Պոլսոյ վերոյիշեալ երեք Ընկերութեան

ԻԼԱՆ ՊԱԶԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Շգօտրա Ֆըրգաի ասքէրիեէսի իչին մուզթաջի օլուպ մանզալինտէ մէվջուտ մունագասայա վազ օլունան էրզաքտան կիւշթին պէնէր գըհէսի 110 էրզին 60 սատէնին 410 Թուզըն 28 սօղանըն 15 սապունըն 200 բուղէն գէյթ 124 չէքէր 104 ֆասուլեա 50 կազ 60 սիրքէ 35 իսփիւմ 100 գէյթունի տանէսի 110 չայիր 39 խուլաֆ 28 քէօմիւր 14 հաթապ 4 նունուտ 85 սքարմաչէք 300 փարա ֆիյաթ իլէ մանալի Թալիպի էօնտէսինտէ օլունըընտան էրզաքը մէզքէուրէյի Թէնզիլը Փիյաթ իլէ իհալեյա պուրանա Թալիպ օլանլարըն մազամը ալիի Սէրասքէրի լէվազիմաթը ումումիէ տայիրէսինէ մուրաճաաթ էյլէմէլէրի իլան օլունուր։
Նօ. 38 3—3

Կէօմլէքլիք վէ ասթարլըգ ամէրիգան Թօփ 7000 իլա 10,000, տօնլըգ ամէրիգան Թօփ 3000 իլա 4000, գանավաչօ մէթրօ 30,000, իքի նումէրօլը տիւլմէ աստառ 100 000, մաճուն տիւլմէ աստառ 40,000, Թօփճը տիւլմէսի աստառ 15,000, սիւարի տիւլմէսի աստառ 15,000, ալ իշլոպգիլը տիւլմէ աստառ 2000, սաղիր գօշչա չիֆթ 100,000, տիմի պէզի մէթրօ 10,000, քէօսէլէ գըհէ 20,000, վաքէթա գըհէ 20,000, մազարա իբլիկի գըհէ 20,000 պէյազ 20,000 սիյահ 2000 գըրմըզը, լաճիվէրտ ինկիլիզ ապասը մէթրօ 25,000 իլա 30,000, տէմէ Թիւյիւ ապա մէթրօ 18,000 իլա 20,000, էօրկէ չիփիսի գըհէ 500, գալըպ չիփիսի գըհէ 200, էլթիվան իբլիկի գըհէ 120, էփան չուգա 600 կիւմէգ 100 մավի զայթան մէթրօ 50,000 կիւմէգ 4000 հէչիւ։

Իքինճի Օրտուի հիւմայուն իչին մէվգի մունագասայա գօնուլմըշ օլան սալատէ մուհարրէր 20 գալէմ էշեանըն մունագասասը իճրա օլունաճաղընտան իհալէ Թալիպ օլանլարըն Թարիխը իլանտէն իթիպարէն 1 հաֆթա խիթամընա գատար մազամը ալիի Սէրասքէրի լէվազիմաթը ումումիէ տայիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։
Նօ. 39 3—3

Շգօտրա Ֆըրգաի ասքէրիեէսինին մէվգի մունագասաատա պուլունան էրզաքընտան կիւշթին պէնէր գըհէսի 104½, էրզ 57½, սատէ 399, Թուզ 24, սօղան 13½, սապուն 178, բուղէն գէյթ 108, չէքէր 99 ֆասուլեա 47½, կազ 54½, սիրքէ 28, իսփիւմ 94, գէյթուն 104, չայիր 36½, խուլաֆ 24, քէօմիւր 12, հաթապ 4, նունուտ 79 վէ սքարմաչէք 47 փարա ֆիյաթ իլէ մանալի Թալիպի էօնտէսինտէ օլունըընտան Թէնզիլը Փիյաթ իլէ իհալեյա պուրանա Թալիպ օլանլարըն մազամը ալիի Սէրասքէրի լէվազիմաթը ումումիէ տայիրէսինէ մուրաճաաթ էյլէմէլէրի իլան օլունուր։
Նօ. 41 3—3

COMP. RUSSE
ED NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE
ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբթական երթեւեկութիւնք

Բշ. 5/17 Օտէսայի սուրհանդակ, ժամ 2ին յետ միջօրէի։
Գշ. 6/18 Աղեքսանդրիոյ ուղղակի սուրհանդակը ժամ 2ին յետ միջօրէի, Պիրէոսի ճամբով
Դշ. 7/19 Սուրհանդակ դէպի Փոքր-Ասիոյ նաւահանգիստները մինչեւ Պաթում, առաւօտեան ժամը 11ին։
Դշ. 7/19 Սեվաստաբոլի սուրհանդակ, առաւօտեան ժամ 10ին։
Եշ. 8/20 Օտէսայի սուրհանդակ, ժամը 2ին յետ միջօրէի։
Ուր. 9/21 Աղեքսանդրիոյ Սուրհանդակ, հանդիպելով Սուրիոյ նաւահանգիստները երկու շաբաթը անգամ մը ժամը 4ին։

ԱԶԴ. — Օգոստոս 6/18, երեքշաբթի օրը Կ. Պոլսէն դէպի Սուրիոյ նաւահանգիստները մեկնող ուղեւորը Զմիւռնիոյ մէջ պիտի հանդիպին Թրիբոլի, Պէյրութ, Եաֆա եւ Բոր-Սայիտ գացող շոգենաւին։ 532

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՅՆ Ա. Ն և ՄԱՐՈՔԵԱՆ
Ն. ԲԱՔԻ ու ԸՆԿ.

Մարսիլիայի և Պոնտոսի միջեւ կանոնաւորապէս բանող

Սեւաստոպոլ շոգենաւը Նովորոսսիսքէն պիտի ուղեւորի հանդիպելով Սամսոն, Կերասոն, Տրապիզոն և Պաթում օգոստոս 19ին կէսօրուան ժամ 4ին (Ը. Ե.)։

Մէնզալէ շոգենաւը ուղղակի Մարսիլիա պիտի ուղեւորի օգոստոս 25ին (Ը. Ե.)։

Բարիզ-Լիոն-Մարսիլիոյ երկաթուղւոյ ուղեւորութիւնն ի միասին առնելով,
Ա. կարգ 245 ֆրանք
Բ. » 175 »

Ուղղակի և արագ ուղեւորութեան Նաւուղչեքի, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար

Դիմել առ գործակատար
ԹԻՄՈԹԷ ՐԸԳՈՒԼ
Մումհանէ փողոց Թ. 10
575

Արտօնատէր Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ
ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՑ

HAMBURG MUNICH UNITED
ՀԱՄԲՈՒՐԿ ու ՄԻՒՆԻԽ
ՄԻԱՑԵԱԼ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Դրամագլուխ	ֆրանք 8,000,000
Պահեստի դրամ	10,028,000
Տարեկան հասոյթ	23,250,000

Ընկերութիւնքս **ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ** կ'ապահովագրեն մթերանոցներ և բնակութիւններ և սոցա մէջ գտնուած վաճառքներ և կարասիներ խիստ չափաւոր սակագնով

Լիազօր ներկայացուցիչ Կ. Պոլսո
572
ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ, Պոլիս, Պաղչէ-Գաբու, Անանիասեան խան. 12, 13, 14

Տօքթ. Յ. Շիրինեան

Իւր բնակութիւնը հաստատած է Դուռ-Դաբու Պատրիարքարան փողոց (Մոլլա Թաշը) Թիւ 15 տունը, ուր կ'ընդունի ամէն օր իրեն դիմող հիւանդները։

Իւր ստացած երկարամեայ փորձառութեամբն եւ գիտական վերջին մեթոտներով պիտի դարմանէ երկու սեռի ներքին ամէն տեսակ հիւանդութիւնները ինչպէս նաեւ տղայոց տկարութիւնները։

Ձրի դարման, ամէն հինգշաբթի կէս օրէ վերջ իւր բնակարանը։ 587 12—40

ԼԻՆԻՄԱՆ ԺԵՆՕ

40 ՏԱՐՈՒԱՆ ՅԱՋՈՂՈՒԹԻՒՆ

Ալ հարկ չկայ խարելու եւ փտեցնելու.

MARQUE DE FABRIQUE

Ընդունուած է անասնաբոյժներու եւ անասնաբուժներու կողմէ։

Գործարանի մարքան

Այս դեղ անմիջապէս եւ անվրէպ կը դարմանէ ձիերուն կաղալը, ծմրուածքները, ոտքերու դտռնալը, ցուլի վէրքը, ծունգի ուռեցքները, սրունքներու անշարժումը, ոտքի ուռեցքները ինչպէս նաեւ կը վանէ կարգ մը հիւանդութիւնները։ Դին վեց ֆրանք։

Վերոյիշեալ ֆրով ուղուած տեղը կը յանձնուի։ Կ. Պոլսոյ մէջ կը գտնուի Մէզիքի, Գասապեան, Բիւլիւրեան ու Բանզիւր եւ այլ մեծ դեղավաճառներու քով։ 356 6 52

ՆՈՐՈՒՂԵՑՈՅՑ
ՄԷՍԱԺԸՐԻ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Ուղղակի երթեւեկ ընդմէջ Լոնտոնի եւ Սեւ ծովու նաւահանգիստներուն (երթեւդարձին հանդիպելով ի Հավր)։

Լոնտոնէ մեկնում ամէն կիրակի. Մարսիլիաէ մեկնում ամէն շաբաթ օր, իրիկուան ժամ 4ին, մէկ մարտ, սկսեալ ապրիլ 18էն, դէպ ի Պիրէոն, Իզմիր, Տարտանէլ, Կ. Պոլիս, միւս շաբթուն, ապրիլ 25էն սկսեալ, դէպ ի Բաթաքոյօ, (փոփոխակի Քալամաթա) Շիրա, Սելանիկ, Քավալա, (փոփոխակի Տէտէ-Աղաճ), Տարտանէլ, Կ. Պոլիս։

Կ. Պոլսէ մեկնում դէպի Մարսիլիա, Հավր, Լոնտոն, ամէն հինգշաբթի, իրիկուան ժամ 4ին, մէկ շաբաթ, Տարտանէլէն, Տէտէաղաճէն (փոփոխակի Քավալա) Սելանիկէն, Շիրաէն, Քալամաթաէն (փոփոխակի Բաթաքոյօ) ապրիլ 24էն սկսեալ եւ միւս շաբթուն Տարտանէլէն, Իզմիրէն, Պիրէոնէն, ապրիլ 30էն սկսեալ։

Բաց աստի, ամէն տասնըհինգ օրը, ուրբաթ իրիկուան ժամ 4ին, ապրիլ 23էն սկսեալ Սուրիոյ գծին շոգենաւը Կ. Պոլսէ պիտի մեկնի դէպ ի Մարսիլիա միայն Իզմիր ու Պիրէոն հանդիպելով։

ՍՈՒՐԻՈՅ ԳԻԾ

Ապրիլ 30էն սկսեալ, հինգշաբթի ամէն տասնըհինգ օրը Կ. Պոլսէ մեկնում դէպ Իզմիր, Հռոդոս (փոփոխակի Սամոս) Պէյրութ (ուր պիտի հանդիպի Եաֆա, Բոր-Սայիտ, Աղեքսանդրիա, Մարսիլիա գացող սուրհանդակին) Լարնաքա, Սուրիական եզերք, նորէն Պէյրութ, Բոր-Սայիտ, Աղեքսանդրիա, Մարսիլիա։

ՕՏԵՍԱ-ՆՈՎՈՐՈՍԻՍՔԻ ԳԻԾ

Ուղղակի երթեւեկ կիսամսեայ Լոնտոնէն, Հավրէն, Մարսիլիաէն եկած սուրհանդակներով։ Կ. Պոլսէ մեկնում կիրակի իրիկուան ժամ 4ին, ապրիլ 19էն սկսեալ։

ԱՆԱՏՕԼԻՈՒ-ՊԱԹՈՒՄԻ ԳԻԾ

Ուղղակի երթեւեկ տասնըհինգօրեայ՝ Լոնտոնէն, Հավրէն, Մարսիլիաէն եկած սուրհանդակներով։ Կ. Պոլսէ մեկնում երկուշաբթի իրիկուան ժամը 4ին, դէպ ի Սամսոն, Կիրասոն, Տրապիզոն եւ Պաթում ապրիլ 27էն սկսեալ։ 425

ՔԻՒՆԱՐՏ (CUNARD)
ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ

Ուղղակի շոգենաւք երկու անգամ կը բանին Լիվըրփուլի և Արեւելքի միջեւ

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնօ
Ումպրիա	7718	Պոթնիա	4581
Էդրուրիա	7718	Սամարիա	3574
Սէրվիա	7391	Մարաթոն	2403
Ուրանիա	7268	Աղլաս	2393
Բավոնիա	5587	Սարակոսա	2166
Սէֆալոնիա	5517	Թարիֆա	2246
Կալլիա	4809	Բալմիրա	2144
Սիթիա	4557	Թրինիատա	1899
Ալէբբօ	2143	Մորոգգօ	1855
Քէտար	1876	Քամբանիա	12950
Շէրպուրկ	1614	Լուքանիա	12950
Գազալոնիա	4845		

Դիմել առ ԹՈՄԱՍ Ջ. ՃՈԼԻ գործակատար
Thomas C. Joly
Ակքսփատիս խան, Թիւ 401
Ղալաթիա 571

ԳՈՐԾԱՐԱՆ ՆԵՐԿԵՐՈՒ
ՏՊԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՎԻՄԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՐ
ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԹԻՒՆ «ՕՍԳՐԻՍ» ՎԱՌՆԻՇԻՆ
ԵՒ ԱՄԵՆԱՍԵՒ ՄՈՒՐԻ

Վաճառանիշ

ԽՄՈՐԱԿ ՊԱՏԱՏՈՎ
SCHIPF, SRPEK & COMP.

VIENNE, I. LOTHRINGERSTRASSE, 3
ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԳՈՐԾԱԿԱԼՆԵՐ R. et F. Heer Կ. ՊՈԼԻՍ

L'ANCRE ԼԱՆՔՐ

ԱՐԵՒԵԼՔԻ ՄԷՋ ԿԵԱՆՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆՑ ԱՄԵՆԷՆ ՀԻՆ, ԱՄԵՆԷՆ ՀԱՄԲԱՒԱՒՈՐ ԵՒ ԱՄԵՆԷՆ ԱՒԵԼԻ ՏԱՐԱԾՈՒԱԾԸ

ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՆ ԳՈՒՄԱՐ 133 ՄԻԼԻՈՆԷՆ ԱՒԵԼԻ
1871 ԷՆ ՄԻՆՉԵՒ 93 ՎՃԱՐՈՒԱԾ ԳՈՒՄԱՐ 206 ՄԻԼԻՈՆ

ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ

Պ. Պ. Կոմս Էտմոն Զիչի, կայս. եւ արք. ներքին խորհրդական, Նախագահ
» Ռուտոլֆ Հոյոս, փոխ-նախագահ
» Ժօզէֆ Հոյոս, կայս. եւ արք. ներքին խորհրդական
» Քօլօման Նարօ » » »
» Անթուան Բրօբէշ տ'Օսթէն
Թէոտոր Բոնցէն
Ժան տը Վէնինկ - Ինկէնհայմ

Կառավարական Քոմիսէր
Պ. ԺԱՆ ՄՈՒՔ, կայս. արք. խորհրդական

Ընդհանուր Գործակալ, Բերա, Թիւնէլի հրապարակ, տուն Սարաֆօղլու, **ԼԻՕՆԷԼ ՊՕՆՏԻ**
Գլխ. Գործակալ, **ՄԻՀՐԱՆ ՏԷՐ ՆԵՐՍԷՍԵԱՆ** Կ. Պոլիս, Յօճամանօղլու խան Թիւ 7,
563

Royal Windsor

ՀՐԱՇԱԿԱՒՈՐ ՎԵՐԱՆՈՐՈԳԻՉ ՄԱԶԵՐՈՒ

Սպիտակ մազեր ունի՞ք, մազերնիդ կը թափի՞ն, մազերու արմատները թուլցա՞ծ են կամ կը թափի՞ն։ Եթէ ունիք այդ տեսակ բաներ գործածեցէ՛ք Ռօայըլ Վինտզօրի դեղը, որովհետեւ այս դեղ երիտասարդութեան ատենին պէս, բնական գոյն մը ու գեղեցկութիւն մը կ'ուտայ սպիտակ մազերուն և կ'արգիլէ մազերու թափիլն եւայլն։ Այս դեղ, որուն տեղը չգտնուի արժանացած է, մազերու միակ վերանորոգիչն է։ Անյուսալի արդիւնքներ առաջ բերելով, վաճառումն օրէ օր աւելնալու վրայ է։ Փափաքողաց պիտի զրկուի մանրամասնութիւններ ու վկայութիւններ պարունակող ծանուցումն, առանց որ և է ծախքի։ Այս դեղ կը վաճառուի գլխաւոր օծանելիքավաճառներու և դեղագործներու քով՝

Վէլէթինի վարդի պաղեղանին երեսի գոյնը կը գեղեցկացնէ։ Այս եւս կը ծախուի Ռօայըլ Վինտզօրի ծախուած տեղերը։

ՍԻՏՆԷՅ ՆՕՎԻԼ ԵՒ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
ՂԱԼԱԹԻԱ, ԵՆԻՔԱՊԷՔ ՊԱԼՏԸՐԸՄ ԳԷՈՐԳ ՊԷՅ ԽԱՆ ԹԻՒ 1, 2, 3

Ասոնց դանակները Անգլիոյ Շէֆիլտ քաղաքին **Ճօնի Նօվիլ եւ Որդիք** գործարանին մէջ կը պատրաստուին եւ ճեղքելով մեծանուն դանակի մարքան կը կրեն։ Ոմանք այդ դանակներու կեղծը կը շինեն եւ անգլիական տառերը չճանչցողներ զայնս կը գնեն, որով նոյն գործարանին արժէքաւոր դանակներուն վարկը կը կոտրեն։

Ճօնի Նօվիլ եւ որդւոց գործարանին արտադրութիւնք այս մասնաւոր մարքան կը կրեն։ Կեղծերէն զգուշանալու համար պէտք է ուշադրութիւն ընել դանակներու, ածելիներու, կտրոցներու եւ մկրատներու վրայ գտնուած մարքային ու անգլիական տառերուն։

Այս գործարան 1700 տարւոյն ապրիլ 26 ին հաստատուած է։

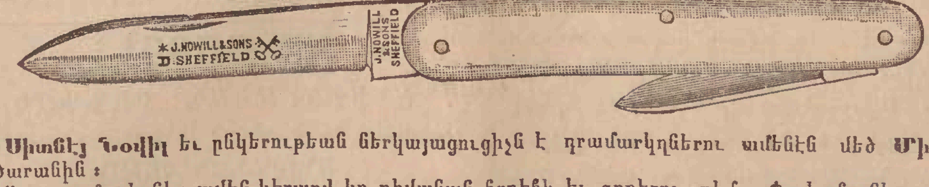

Սիտնէյ Նօվիլ եւ ընկերութեան ներկայացուցիչն է դրամարկղներու ամենէն մեծ **Միլնէր** գործարանին։

Այդ դրամարկղներ ամէն կերպով կը դիմանան հրդեհի եւ գողերու դէմ։ Փափաքողներու ցոյց պիտի տրուին վկայականներ, որք կը հաստատեն **Միլնէրի** դրամարկղներու առաւելութիւնները։

Սիտնէյ, Նօվիլ եւ ընկերութեան անգլիական վաճառատան մէջ կը գտնուին նաեւ յաւ տեսակէ դգալներ, պատառաքաղներ, դանակներ ու սեղանի զանազան սպասներ ինչպէս նաեւ առժամ բլուրէ դգալներ, պատառաքաղներ եւ այլն. նոյնպէս ջաղացքի փոկեր ու մուրճեր, սեղանի յատուկ լամբարներ, առաստաղներու մէջ կախուելու լամբարներ, ցամաքային ու ծովային զինուորական յատուկ կօշիկներ, բորիայի մեքենաներ եւ այլն։

Հեռաւոր տեղերէ եղած յանձնարարութիւնք կը կատարուին կանոնաւոր կերպով եւ շուտ։ 564

ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ԿԱՀԵՐՈՒ
ԺՈՐԺ Ժ. ԲՍԱԼԹԻ ԵՒ ԸՆԿ.

657-659 Բերա, Սէն Փիէռ Գալաթ-Սարայ, [illegible] 657-659

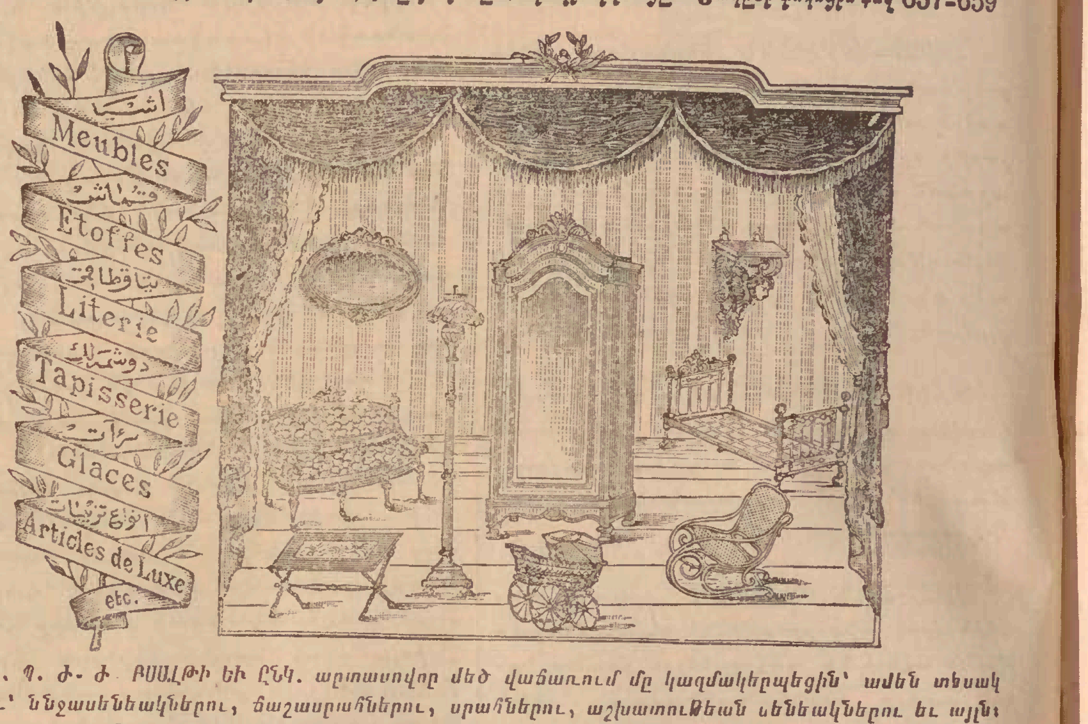

Փ. Պ. Ժ. Ժ. ԲՍԱԼԹԻ ԵՒ ԸՆԿ. արտասովոր մեծ վաճառում մը կազմակերպեցին՝ ամէն տեսակ կահոյքու՝ ննջասենեակներու, ճաշասրահներու, սրահներու, աշխատութեան սենեակներու եւ այլն։ Անոնք, որք կու զեն խնայողութեամբ իրենց տունը կահաւորել, կրնան այցելել այդ մթերանոցն եւ գիներուն վրայ տեղեկութիւն առնուլ։

ՃԱՇԱԿ, ԱԺԱՆ ԵՒ ՏՈԿՈՒՆՈՒԹԻՒՆ

Վաճառատունը նաեւ ունի կահերու եւ կահաւորման գործարան մը, ամէն տեսակ յանձնարարութեանց համար, զորս կը գործադրէ երաշխաւորեալ տոկունութեամբ։ Կարճ միջոցի մէջ կը անձնուին թէ՛ մայրաքաղաքիս եւ թէ՛ գաւառաց համար։

ՇԻՐՔԻԹԻ ԽԱՅՐԻՅԻ
ԿԻՐԱԿՆՕՐԵԱՅ ԺԱՄԱՆԱԿԱՑՈՅՑ
1896 ՅՈՒՆԻՍ 1ԷՆ ՍԿՍԵԱԼ ՄԻՆՉԵՒ ՅՆՈՐ ՏՆՕՐԻՆՈՒԹԻՒՆ

Վոսփորէն Իջնող ուղեւորներ

11 05 Ր.Ա.Գվզ.ԵնՄ.Մէզ.Պէօյ.Թրպ.Ենիք.Մրկ.Ր.Հիս.Պէպ.Արն.Գրչ.Օրթ.Պշր.
11 15 Պէպ.Արն.Գրչ.Օրթ.Պշր.
11 — Գնտ.Վնք.Զնկ.Պէյլ.Գգկ.
11 15 Պէյզ.Բշպ.Զպգ.Գնլ.Ա.Հս.Գնտլ.Վնիք.Զէնկ.Պէյլ.Գգկ.Պշր.
12 — ԵնՄ.Մէզպ.Պէօյք.Թրպ.Ենք.ՍԹՆ.Միրկ.Պօյճ.Ր.Հս.Պէպ.Արն.Գրչ.Օրթ.Պշրթ.
12 — Պէյք.Բշպճ.Ենք.Զպգլ.Գնլճ.Պօյճ.Ր.Ա.Հս.Գնտլ.Արնվք.Զնկք.Պէյլպ.Օրթ.Գգկճգ.Պշրթ.Գպթշ.
1 — ԵնՄ.Մզպ.Պէօյք.Թրպ.Ենք.ՍԹՆ.Մրկ.Պօյճ.Ր.Հս.Պէպ.Արնվ.Գրչ.Օրթ.Պշր.
12 50 ԵնՄ.Մէզ.Պէօյք.Թրպ.Պէյք.Բշպ.Զպքլ.Գնլճ.Ա.Հս.Գնտ.Վանի.Զնկ.Պէյլ.Գգկ.Պշր.
1 45 Ր.Ա.Գվ.ԵնՄ.Մզպ.Պէօյք.Թրպ.Ենք.ՍԹՆ.Մրկ.[illegible] Ր.Հս.Պէպ.Արնք.Գրչ.Պէշիքթաշ
2 25 ԵնՄ.Մէզ.Պէօյ.Թրպ.Պէյզ.Բշպ.Զպգ.Գնլճ.Ա.Հս.Գնտլ.Վնք.Զնկ.Պէյլ.Գգկճ.Իսկ.
3 — ԵնՄ.Մզպ.Պէօյք.Թրպ.Ենք.ՍԹՆ.Մրկ.Պօյճ.Ր.Հս.Պէպ.Արնվ.Գրչ.Օրթ.Պշկ.
3 45 ԵնՄ.Մզպ.Պէօյք.Թրպ.Պէյզ.Բշպ.Զպգ.Գնլճ.Ա.Հս.Գնտլ.Վնք.Զնք.Պէյլ.Գգկ.Պշր.
4 15 ԵնՄ.Մէզ.Պէօյ.Թրպ.Ենք.ՍԹՆ.Մրկ.Պյճ.Ր.Հ.Պէպ.Արն.Գրչ.Օրթ.Պշր.
5 — ԵնՄ.Մզպ.Պէօյք.Թրպ.Պէյք.Բշպ.Զպլ.Գնլճ.Ա.Հ.Գնտլ.Վնք.Զնկ.Պէյլ.Գգկ.Պշր.
5 45 ԵնՄ.Մէզ.Պէօյք.Թրպ.Ենք.Իսթ.Միրկ.Պօյճ.Ր.Հս.Պէպ.Արվ.Գրչ.Օրթ.Պշկ.
6 30 Պէյզ.Բշպ.Զպգլ.Գնլճ.Մրկ.Ր.Ա.Հ.Գնտլ.Արն.Վնք.Զնք.Պէյլ.Օրթք.Գգկ.Պշկ.
7 05 ԵնՄ.Մէզ.Պէօյ.Թրպ.Պէյզ.Բշպ.Են.Մրկ.Գնլ.Ր.Ա.Հս.Գնտլ.Պէպ.Արն.Գրչ.Զնկ.Պէյլ.Օրթ.Գգկ.Պշթ.
7 45 Ա.Ր.Գվ.ԵնՄ.Մէզ.Պէօյ.Թրպ.Ենք.Մրկ.Ր.Հ.Պէպ.Արն.Գրչ.Օրթ.Պշր.
8 30 Ր.Գվ.ԵնՄ.Մէզ.Պէօյ.Թրպ.Պէյք.Բշպ.Զպգ.Գնլ.Ա.Հս.Գնտլ.Վան.Զնկ.Պէյլ.Գգկ.Իսկ.
9 15 ԵէնՄ.Մէզ.Պէօյ.Թար.Ենք.ՍԹՆ.Պօյճ.Ր.Հիս.Պէպ.Արնվ.Գրչ.Օրթ.Պշր.
10 — ԵնՄ.Մէզ.Պէօյք.Թրպ.Պէյք.Ենք.Մրկ.Ր.Հս.Պէպ.Արնվք.Օրթ.Պշր.
10 30 ԵնՄ.Մզպ.Պէօյք.Գրճ.Թրպ.Ենք.Պէյզ.Գգկ.Պշ
10 30 Ա.Հ.Արնվք.Պշրթ.
10 45 ԵնՄ.Մէզ.Պէօյ.Թրպ.Պէյզ.Բշպճ.Զպգլ.Գնլճ.Ա.Հս.Գնտլ.Վնք.Զնկ.Պէյլ.Գգկ.Իսկ.
11 — Մզպ.Պէօյ.Թրպ.Ենք.Պօյճ.
11 50 Արնվ.Օրթ.Պշր.Ր.Հս.Արնվ.Օրթ.Պշր.

Կամուրջէն Վոսփոր Ելնող ուղեւորներ

12 15 Պէշկ.Օրթ.Արնվ.Պէպ.Ր.Հ.Պօյճ.ԵէՆք.Պէյզ.Թրպ.Պէօյք.Մէզպ.ԵնՄ.
1 05 Պշր.Օրթ.Գրչ.Արնվ.Պէպ.Ր.Հ.Մրկ.ՍԹՆ.Ենք.Թրպ.Պէօյք.Մզպ.ԵնՄ.
1 — Իսկ.Գգկ.Պէյլ.Զնկ.Վնք.Գնտ.Ա.Հ.Գնլ.Զպգ.Բշպ.Պէյզ.Պէօյք.Մզպ.ԵնՄ.
2 — Պշրթ.Օրթ.Գրչ.Արնվ.Պէպ.Ր.Հ.Պյճ.Ենք.Թրպ.Գրճպ.Պէօյք.Մզպ.ԵնՄ.Ր.Ա.Գվզ.
2 45 Իսկ.Գգկ.Պէյլ.Զնկ.Վնք.Գնտլ.Ա.Հ.Գնլճ.Զպգլ.Բշպ.Պէյզ.Թրպ.Պէօյք.Մզպ.ԵնՄ.
3 — Պշր.Օրթ.Գրչ.Արվք.Պէպ.Ր.Հս.Մրկ.Ենք.Թրպ.Պէօյք.Մէզպ.ԵնՄ.
3 25 Գպք.Պշկ.Գգկ.Օրթ.Պէյլ.Զնկ.Արվ.Գնտ.Ա.Ր.Հս.Գնլ.Մրկ.Ենք.Բշպ.Պզգ.Թրպ.Պէօյ.Մզպ.ԵնՄ.
4 — Պշկ.Օրթ.Գրչ.Արն.Պէպ.Ր.Հ.Մրկ.ՍԹՆ.Ենք.Թրպ.Պէօյք.Մզպ.ԵնՄ.
5 15 Պշկ.Օրթ.Գրչ.Արն.Պէպ.Ր.Հ.Պօյճ.ՍԹՆ.Ենք.Թրպ.Պէօյ.Մզպ.ԵնՄ.Ր.Ա.Գավզ
5 — Գպթ.Պշկ.Գգկ.Պէյլ.Զնկ.Վնք.Գնտ.Ա.Հս.Գնլ.Պէպ.Բշպ.Պէյզ.Ենք.
6 — Գպք.Պշկ.Օրթ.Արվ.Պէպ.Ա.Ր.Հս.Մրկ.Ենք.Պէյզ.Թրպ.Պէօյ.Մզպ.ԵնՄ.
7 — Պշ.Գգկ.Պէյլ.Զնկ.Արվ.Գնտ.Ա.Ր.Հ.Պօյճ.Ենք.Պէյրզ.Թրպ.Պէօյ.Մզպ.ԵնՄ.
8 30 Պշկ.Օրթ.Գրչ.Արվ.Պէպ.Ր.Հ.Մրկ.Ենք.Թրպ.Պէօյ.Մզպ.ԵնՄ.
8 45 Պշր.Գգկ.Պէյլ.Զնկք.Գնտլ.Ա.Հ.Գնլճ.Զպգլ.Բշպ.Պէյրզ.Թրպ.Պէօյքտ.Մզպ.
9 15 Պշր.Օրթ.Պէյլ.Արվ.Ր.Հս.Պօյճ.Ենք.Պէյզ.Թրպ.Պէօյ.Մզպ.ԵնՄ.
10 05 Գպք.Գգկ.Պէյլ.Զնկ.Վնք.Գնտ.Ա.Հ.Գնլ.Զպք.Բշպ.Պզգ.Մզպ.Ր.Ա.Գվ.
10 20 Պշկ.Օրթ.Գրչ.Արվ.Պէպ.Ր.Հս.Պօյճ.Մրկ.Իսթ.Ենք.Թրպ.Պէօյ.Մզպ.ԵնՄ.
10 50 Գպք.Պշկ.Օրթ.Գրչ.Արվ.Պէպ.Գնտ.Ա.Ր.Հս.Գնլ.Մրկ.Ենք.Բշպ.Պզգ.Պէպ.ԵնՄ.զպգող [illegible] պիտի հաղորդակցի.
11 10 Պշկ.Գգկ.Պէյլ.Զնկ.Վնք.Գնտ.Ա.Հս.Գնլ.Զպգ.Բշպ.Պզգ.
11 15 Կամուրջէն ուղղակի Արնավուտգիւղ
11 20 Պշկ.Պէպ.Ր.Հս.Մրկ.ՍԹՆ.Ենք.Թրպ.Պէօյ.Մզպ.ԵնՄահալէ
11 30 Պշկթ.Գգկ.Օրթ.Պէյլ.Զնկ.Վնք.Գնտ.Պէշէք
12 — Մրկ.Ենք.Թրպ.Պէօյք.
12 15 Պշկ.Օրթ.Գրչ.Արն.Պէպ.

ԻՍԿԻՒՏԱՐ ԵՐԹԵՒԵԿՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒԵՐ

Իսկիւտարէն Կամուրջ		Կամուրջէն Իսկիւտար	
11 —		11 20	
11 30		11 50	6 25 Պշր.
12 —		12 20	7 35 Պշր.
12 30		12 45 Գուզկճ.	7 40 Պ.ր.
1 —	6 30	1 20	8 20
1 30	6 50 Պէշիկ.	1 — Վոսփ.	9 —
2 —	7 50 Պշ.	1 50	9 40
2 30	8 50	2 25 Գապ.	10 15 Գգկ.
3 —	9 35	2 50 Վոսփոր	10 30 Ֆէրպ
3 15	9 45 Ֆէրպ.	3 —	10 40 Գգկ.
3 35 Ֆէրպ.	10 05 Պշ.	3 45	11 —
4 05	10 35 Գգ.Գպ.	4 — Ֆէրպօթ	11 25 Գգկ.
4 20	11 — Գգ.	4 25	11 30 Ֆէրպ
4 45 Ֆէրպ.	11 — Ֆէրպ.	5 5	
5 —	11 20	5 50	11 55
5 40	12 05	5 45 Ֆէրպօթ	12 15*

ԿԻՐԱԿԻ ԵՒ ՈՒՐԲԱԹ ՕՐԵՐ

Իսկիւտարէն Կամուրջ		Կամուրջէն Իսկիւտար	
11 15		11 30	6 25 Պշրթ.
12 —		12 20	7 5 Պշր.
12 45	6 50 Պշրթ.	1 5	7 40 Պշր.
1 30	8 — Պշրթ.	1 — Վոսփ	8 20
2 10	8 45	1 50	9 —
2 45	9 30	2 20 Գապ.	9 45
3 25	9 45 Ֆէրպ.	3 —	10 15
3 15 Ֆէրպօթ	10 15	2 45 Վոսփ.	10 30 Ֆէրպ.
4 —	10 35 Պշր.	3 45	10 40
4 30	11 — Ֆէրպ.	4 30 Ֆէրպօթ	11 30 Ֆէրպ.
5 25	11 10	4 45	11 20
4 45 Ֆէրպօթ	11 45	5 30	11 55
6 —	12 5	5 45 Ֆէրպօթ	12 15

ՀԱՐԷՄ ԻՍԿԷԼԷՍԻ ԵՐԹԵՒԵԿՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒԵՐ

1 30 Հարէմէն Սալաճագ բացի կիր.է)
4 — » » բացի ուր.է
10 40 » » բացի ուր. կիր. օրերէ)
11 25 » » ուր. կիր. ժ. 10.45ին
1 15 Կամուրջէն Հարէմ Սալաճագ բացի կիր.է
3 45 » » » բացի Ուր.է
10 10 » » անտի Սալաճագ բացի ուր. կիր. օրերէ
11 10 » » » Սալաճագ [կիրակի եւ ուրբաթ օրերը ժամ 10.30ին։

ԻՍԿԻՒՏԱՐ ՍԻՐՔԷՃԻ ԻՍԿԷԼԷՍԻ
ԵՒ
ԳԱՊԱԹԱՇԻ ՄԻՋԵՒ ԿԱՌԱԲԱՐՁ ՇՈԳԵՆԱՒՈՑ ԵՐԹԵՒԵԿԻ ԺԱՄԵՐԸ

3 15 Իսկիւտարէն Գապաթաշ Սիրքէճի
4 45 Իսկիւտարէն Սիրքէճի
9 45 Իսկիւտարէն Սիրքէճի
11 — Իսկիւտարէն Սիրքէճի
4 — Սիրքէճիէն Իսկիւտար
5 45 Սիրքէճիէն Գապաթաշ Իսկիւտար
10 30 Սիրքէճիէն Իսկիւտար
11 30 Սիրքէճիէն Գպթ. Իսկիւտար

Ծան. — Օրը միգապատ եղած ատեն, շոգենաւներն ցուցուած տեղը պիտի մնան։